

Naročnina mesečne 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

SLOVENE

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiales: Novo mesto

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Attività esplorativa presso Agedabia

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Il nemico ha battuto con grossi calibri terrestri e navali le nostre posizioni di Sollum-Halfaya sulle quali ha rinnovato anche insistenti azioni aeree.

Alla pressione i presidi italo-germanici oppongono ferma resistenza, malgrado le crescenti difficoltà dei rifornimenti.

Intensificata attività esplorativa a sud-ovest di Agedabia. L'aviazione ha ripetutamente attaccato centri logistici e nodi stradali delle retrovie avversarie. Attendamenti di truppe e concentramenti di automezzi sono pure stati mitragliati e spezzati con buon esito.

Nei combattimenti segnalati dal bollettino di ieri, cinque e non tre velivoli inglesi risultano abbattuti.

Le operazioni della arma aerea tedesca contro la isola di Malta hanno ottenuto nuovi positivi risultati. Il porto di La Valletta è stato efficacemente bombardato.

Vojno poročilo št. 594

Oživljena izvidniška delavnost pri Agedabiji

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Sovražnik je s topovi velike vrste s suhega in z morja obstreljeval naše postojanke pri Sollumu in Halfayi in je ponovil nanje tudi živahne letalske napade.

Pritisk nudi italijanska in nemška posadka odločen odpor in sicer v kljub naraščajočim težavam pri oskrbi.

Oživljena izvidniška delavnost na jugozahodu Agedabije. Letalstvo je ponovno napadlo skladišča in prometne vozle v sovravnem zaledju. Prav tako so bila z ognjem iz strojne obsipana in razpršena z dobrim uspehom sovražna motorizirana sredstva in čete.

Pri bojih, ki jih omenja večerajšnje vojno poročilo, je bilo sestreljenih pet in ne tri angleška letala.

Napadi nemškega letalstva na otok Malto so imeli nove dejanske uspehe. Pristanišče v La Valetti je bilo uspešno bombardirano.

Rotopljena angleška admiral

Rim, 17. jan. AS. Angleška admiraljeta sporoča, da se pomožna ladja »Lady Shirley« ni vrnila in da jo je smatrati za izgubljeno.

Avstralski ultimatum Angliji

Rim, 17. januarja. AS. Avstralski opolno-močenec pri angleški vladi je vložil v Londonu neke vrste ultimatum, ki zahteva, naj Anglija takoj odpošlje pomoč Avstraliji.

Nov razmah ameriškega imperializma

to je cilj Združenih držav na konferenci v Riu de Janeiru

Berlin, 17. jan. AS. Diplomatska in politična korespondenca piše, da Sumner Welles na pan-ameriški konferenci upravičeno govori o dejstvu, da so ameriški narodi danes pred največjo nevarnostjo za svojo neodvisnost. Dopsnik pravi, da se ta izjava bje s pravim pomenom, ki mu ga je Rooseveltov poslanec hotel dati v Riu de Janeiru. Rooseveltov govornik je v resnici govoril o nevarnosti, ki preti ameriškim latinskim državam od osiženih držav in od Japonske, dočim je zasužnjeje latinske Amerike in Evrope ena temeljnih točk imperialističnega načrta Bele hiše. Ko je Rooseveltova propaganda izzvala vojno v Evropi in na Tihem oceanu — piše dopsnik korespondence — odposlanec predsednika Združenih držav na panameriški konferenci nič več ne govori o miru in nevarnosti na ameriški celini, marveč vedno zatrjuje, da se je treba boriti za obrambo svobode in neodvisnosti. To pomeni v govorici Bele hiše vojno, ki naj bi Združenim državam prinesla uresničenje njihovih imperialističnih načrtov. Če bi v Riu de Janeiru razpravljali o resničnih vprašanjih solidarnosti vseameriških koristi — nadaljuje dopsnik — bi se sile trojne zveze tega le veselile. Tam doli pa se Združene države trudijo le za to, da bi pridrle s svojimi dobro poznanimi vojnimi načrti.

Argentina proti izzivalnim sklepom

Rim, 17. jan. AS. Po novicah, ki so do sedaj prišle iz Ria de Janeira, je na konferenci ameriških držav najvažnejše to, da je Argentina odločno proti temu, da bi prekinila diplomatske, gospodarske in finančne zveze z državami trojne zveze. Podpredsednik argentinske republike je namreč poslal na konferenco poslanico, v kateri ponavlja to stališče Argentine.

Argentinski listi poudarjajo, da na konferenci ni soglasnosti glede predloga za prekinitev zvez z državami trojne zveze in »Associated

Japonske čete pred vrati Singapurja

Japonci zasedli Tarakan — Angleška vojska nesposobna za odpor

Rim, 17. jan. AS. Londonski radio je objavil naslednjo novico:

Neizogiben umik na Malajskem polotoku se nadaljuje. V nekaj dneh bo japonska vojska pred zunanji utrdami Singapooreja.

Saigon, 17. jan. AS. Radijska postaja v Bataviji objavlja, da so Japonci večeraj zjutraj zopet napadli Amboine. Letala so napravila veliko škodo na vojaških napravah.

Tokio, 17. jan. AS. Ministrstvo za promet je objavilo, da je že dovoljena odprava pošte na Malajski polotok, na Filipine in v druge dele v Vzhodni Aziji, ki so jih zasedle japonske čete.

Tokio, 17. jan. AS. Tukajšnji mornariški krogi opozarjajo na severnoameriški poskus, zmanjšati lastne pomorske izgube s tem, da objavljajo japonske izgube, ki da so večje od njihovih. Resnica pa je, da ameriško brodogeje ne more izpolniti nalog, ki jih ameriško ljudstvo od njega pričakuje. Da bi ustregli pobožni želji ameriškega prebivalstva, so tako imenovani veščaki smešno zatrjevali, da lahko ameriška mornarica v treh tednih onesposobi Japonsko, čeprav je res nasprotno, da je ameriška mornarica pretrpela velikanske izgube, ki onemogočajo vsakršno delovanje.

Tokio, 17. jan. AS. Letala japonskega pomorskega poveljstva so zmetala na tone zažaljenih in rušilnih bomb na letališčih Kluang in Skudaj v državi Johore, ter na Singapooere.

Lizbona, 17. jan. AS. Ob priliki padca mesta Malaka pišejo portugalski listi, da je to mesto osvojil leta 1511. Alfonso de Albuquerque, ustanovitelj portugalskega imperija v Indiji in da je

bilo pozneje celo stoletje središče katoliške latinske kulture v Pacifiku, dokler ga niso leta 1641. Portugaleci prepustili Angležem.

Točilo, 17. jan. AS. Japonski cesarski glavni stan objavlja poročilo, ki pravi, da so japonske čete dne 12. jan. zasedle letališče Tarakan. Japonske vojne ladje in letala so po zasedbi sestrelila še štiri sovražna dvomotorna letala. Pri bojih za Tarakan so Japonci izgubili dva minolovca.

Cesarski glavni stan je tudi objavil poročilo, s katerim potrjuje, da so japonske čete zasedle važno mesto Malako na zahodni obali Malajskega polotoka. Japonske čete odločno zasledujejo sovražne sile, ki se umikajo.

Odbiti sovražni sunki pri Sebastopolu

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 17. jan. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na bojišču pred Sebastopolom so nemške in romunske čete ponovno zavrnile sovražne sunki in je imel sovražnik velike izgube. Na zahodni obali Krima je nemško obrežno topništvo prisililo sovražne vojne ladje, da so se morale odstraniti.

Na srednjem in severnem odseku vzhodnega bojišča so nemške čete s podporo močnih skupin letalstva prizadevale sovražniku v hudem obrambnem boju tudi večeraj velike izgube. Na prostoru vzhodno od Kurska so bili z naskokom napadanih čet uničeni trije sovražni topovi, več strojnica pa je bilo zaplenjenih.

Pred angleško vzhodno obalo je bomba iz letala hudo poškodovala angleško minolovko. V Severni Afriki se nadaljujejo živahni napadi in živahen ogenj topništva na nemške in italijanske postojanke na prostoru pred Sollumom. Uspešno so bile bombardirane angleške kolone tankov in motornih vozil, letališča in šotirišča v Cirenaiki in ob egiptski obali.

Nemška letala so podnevi in ponoči izvajala učinkovite napade na ladijske cilje in pristaniške naprave v La Valetti in na angleška letališča na otoku Malti.

Berlin, 17. jan. AS. Zvedelo se je, da je v bojih junaško umrl 23 letni letalski poročnik grof Erbo von Hageneck. Junaški letalec, ki je dobil več mnogih odlikovanj, je sestrelil v bojih 67 sovražnih letal.

Kitajska ofenziva proti Japonski propadla

Šanghaj, 17. jan. AS. Da bi general Čangkašek dal dokaz za delavnost in tako odgovoril na angleško ameriški pritisk, ki zahteva od njega pomoč, je imel namen razviti vesplošno ofenzivo proti Japoncem. Toda poveljstvo japonskega ekspedicijskega zbora je to izprevidelo in je samo prevzelo iniciativo in s tem podrl Čangkaškovo načrte.

Hotele ugoditi pritiskajočim zahtevam Združenih držav in Anglije je kitajski general potegnil 4. kitajsko armado iz pokrajine Čangša in jo poslal na fronto pri Hongkongu, kjer je z boka

napadal Japonce, ki so oblegali Hongkong. Japonska armada je v pokrajini Čangša na ta korak odgovorila z močnimi napadi, zavzela več kitajskih postojank in tako uničila Čangkaškov načrt in 4. armada se je morala vrniti na svoje prejšnje bojišče. Sovražna propaganda, ki neprenehoma govori, da so kitajske čete zopet zasedle mesto Čangša, se nanaša ravno na te japonske uspehe. Kakor se vidi, ne gre v resnici za nikakšno resnično zmago, res je nasprotno, da so čungkinške sile ravno tukaj doživele klavni poraz. Od začetka vojne z Združenimi državami in Anglijo Japonska ni poklicala s kitajskega bojišča niti enega vojaka ter ni odstopila niti koščka osvojenega ozemlja. Po padcu Hongkonga, po izgubi Šanghaja in po uspešnem bombardiranju oporišč v Birmi ne more Čangkašek dobiti več nikakršnih okrepitev v vojnem materialu in preskrbi z živežem.

Japonci sedaj na Kitajskem nimajo namena osvojiti nove kraje, marveč uničiti ostanke Čangkaškove vojske. Samo v mesecu decembru 1941 so imeli Kitajci na bojišču pri Čangši mrtvih 12.000, ranjenih 20 do 30.000, 2.000 ujetnikov, poleg tega pa so izgubili mnogo strojne, okoli 4500 pušk in mnogo drugega vojnega materiala. Če pomislimo, da Kitajci nimajo tankov in da imajo le malo topov, so te izgube za kitajskega generalisima zelo občutne.

Šanghaj, 17. jan. AS. Angleško-amerikanski porazi so zelo zadeli Čangkaškove čete, katerih borbeni duh je padel. Čangkašek, ki je dobil le malenkostno pomoč od zaveznikov, je pred kratkim izjavil, da Kitajska ne bo smela biti odvisna več od tujih držav, ki imajo predvsem le svoje interese in hočejo braniti le sami sebe. Kakor pravijo dobro poučeni viri, je bila ta izjava potrebna, ker so čungkinški vojaki že močno utrujeni. Tudi ne razumejo, zakaj bi se morali boriti za Angleže in Amerikance. Pravijo, da je iz Čangkaškove vojske dezertiralo vsega skupaj že za eno divizijo vojakov.

Nov ameriški izum

Lizbona, 17. jan. AS. Iz Newyorka se je izvedelo, da so Amerikanci predlagali maskiranje velikih industrijskih mest za primer letalskih napadov. Nekaj arhitekt da je iznašel ukano, s katero je mogoče nad mestom narediti videz, kakor da je ena sama velika voda.

Posiljke zavojev angleškim vojakom prepovedane

Rim, 17. januarja. AS. Angleška vlada je prepovedala pošiljati zavoje z življenjskimi potrebščinami vojakom vseh vrst orožja, ki služijo onstran morja. Ta odlok je moral iziti zato, ker morajo varčevati s prostorom na ladjah.

Posledice padca Singapurja

Rim, 17. jan. AS. sodelavec »Newyork Chronicle« našteva posledice, ki jih bo imel padec Singapooreja:

1. popolna svoboda delovanja japonske mornarice od Kamčatke do Jave;
2. japonski konvoji bodo lahko brez ovir pluli po vseh teh morjih in prinašali stalne okrepiteve v zasedene pokrajine;
3. Japonci bodo imeli v Singapooereju veliko oporišče za podmornice, ki bodo ogražale zveze zaveznikov z Avstralijo, Bliznjim Vzhodom in Sredozemljem;
4. izgubo cele Nizozemske Indije.

Požari v Singapurju

Bangkok, 17. jan. AS. V Singapooereju so izbruhnili po nešteti letalskih napadih veliki požari. Zelo je bilo prizadeto poslopje glavne carinarnice, ki je zgorelo. Na vsem otoku tudi ni majo vode, ker so vodovodne cevi, ki so dovajale vodo z Malajskega polotoka, pokvarjene.

Posvet pri predsedniku japonske vlade

Tokio, 17. jan. AS. Pri predsedniku vlade je bila konferenca državnikov, ki so ob raznih prilikah bili člani japonske vlade. Predsednik vlade je državnikom razložil vojaški položaj Japonske.

Nujen poziv Churchilla

Rim, 17. jan. AS. Major Attlee, ki nadomešča gospoda Churchilla, mu je poslal brzojavko, v kateri ga nujno prosi, naj se takoj vrne, ker je položaj zelo težak. Proti generalu Wavellu se dvigajo ostre kritike, ki pravijo, da je zaradi japonskih uspehov obramba Singapooereja nemogoča.

Z vsega sveta

Švedska

Švedski vojni minister je imel te dni obsežen govor o petletnem načrtu za preosnovno švedske vojske. Število motoriziranih edinic bodo zelo povečali, izdelali pa bodo tudi mnogo tankov srednje vrste. Za obrambo proti tankom bodo ustanovili posebne polke. Vojna mornarica bo predvsem dobila mnogo rušilcev, podmornic, polagalcev min in minolovcev. Tudi obrežno topništvo bo povečano. Za vojsko bo švedska morala izdati letno po 750 milijonov švedskih kron.

Sven Hedin

je podal izjavo, v kateri je rekel, da je sovjetska oborožena sila zlomljena. Zima je samo za nekaj mesecev zavlekla propad boljševizma. Sovjeti so izgubili najboljši del svojega ozemlja, pomoč iz demokratičnih držav pa ne more priti pravočasno. O bojih na Tihem morju je Sven Hedin rekel, da bo Indija v veliki nevarnosti, ko bodo Japonci zasedli Singapur.

Amerika

Guverner Nizozemske Indije van Mook je prišel v Washington, istočasno pa je prišla v Washington tudi delegacija kitajskih vojaških strokovnjakov. V Washingtonu znova krožijo govorice, da se bo zavezniško vrhovno poveljstvo na Tihem morju še povečalo.

Ameriška vojska

šteje sedaj 3.600.000 mož, tako pravi poročilo agencije »Associated Press« v poročilu iz Washingtona.

Na črno listo tvrdk

s katerimi Amerika ne sme trgovati, so sedaj prvič prišle tudi evropske tvrdke in sicer so v Washingtonu objavili novo črno listo s 1800 imeni oseb in tvrdk iz Portugalske in njenih kolonij, iz Španije in njenih kolonij, iz Švedske, Svvice in Turčije.

Japonska

Prvi ameriški ujetniki so prišli na Japonsko. Prišlo je 462 ameriških vojakov, ki so jih zajeli dne 12. decembra, ko so japonske čete zasedle otok Guam. Ameriške vojake bodo internirali v taboriščih na otoku Sikoku.

Anglija

Državni tajnik za letalstvo je imel v Londonu govor, v katerem je rekel: »Danes Anglija nima letalstva, ki bi bilo enako nemškemu letalstvu. V bodočnosti moramo gledati stvarnosti v oči, ker bodo še sledili neugodni dogodki. Najbrž bomo imeli v bodočnosti še mnogo črnih dni, zlasti v Vzhodni Aziji. Predvsem pa moramo biti čimbolj pozorni in potrpežljivi.«

Indija

Gandhi je imenoval za svojega naslednika predsednika Indijskega kongresa Nehruja. V posebni izjavi poudarja Gandhi, da je v političnih zadevah Nehru njegov dedič.

Sirija

Pomanjkanje živil zelo pospešuje širjenje nalezljivih boleznih v Siriji. Zdravstvene oblasti so ugotovile mnogo primerov tifusa zlasti v pokrajinah Libanona.

Palestina

Krušne karte bodo s prvim februarjem uvedli v Palestini. Tudi za vse druge glavne življenjske potrebščine bodo uvedli racioniranje. Do sedaj je bil na karte samo sladkor.

Gospodarstvo

Deželni in industrijski pridelki

Združenje trgovcev Ljubljanske pokrajine je prejelo od Vis. Komisariata na svojo vlogo z dne 23. dec. št. 1540-41 sledeče pojasnilo:

Pod izrazom »deželni pridelki in industrijski živilski izdelki« v čl. 1 točka 1 naredbe Visokega Komisarija za Ljubljansko pokrajino z dne 27. nov. 1941-XX, št. 165, Sl. list 96-41, se morajo razumeti vse živiljske potrebščine, ki služijo za človeško prehrano, ki niso v uradnih maksimalnih cenikih ali za katere ni določena maksimalna cena s posebno odločbo oblastva.

Zlasti se smatrajo kot industrijski živilski izdelki v prodaji navedenemu smislu sočivne in sadne konzerve, nadalje sardine in druge morske ribe v skatlah, ribje pašete, mesne konzerve in pašete, razni izdelki iz žita za otroško hrano, n. pr. ovseni kosmiči, Žikin zdrob, Nestle, Erle in Foslatin mo-

ka itd. Izvzeto pa je: kandirano sadje, ananas v skatlah, kaviar, konzerve iz rakov, bomboni, kakao itd.

Izmed deželnih pridelkov spadajo posebno pod udar točke 1. naredbe o določitvi pribitkov v prodaji na debelo in drobno: ješprenj, prosena in ajdova kaša, ajdova, ovsena in sojina moka, leča, suhi grah in bob, dokler njih cena ne bo maksimalirana.

Za odobritev cen blaga, ki se uvažajo in za katere odlične vrste so že določene maksimalne cene v drugih provinciah, je treba zaprositi pri uvozu za odobritev cene, kakor je bilo to običajno.

Cena za kislo repo in kislo zelje ter čebulo in česen je maksimalirana s ceniki za sočivje in sadje in za to blago ne pride v poštev uvodoma navedena naredba.

da se to ne sme vršiti, ker so vse tapete podvržene odlični točki, čeprav gre za rabljeno blago. Veljavna določila pravijo, da niso podvržene oddaji točk samo rabljene obleke, katere pa smejo prodajati samo tverdke, ki imajo za to dovoljenje. Zato je prodaja tapet vseh vrst vezana na oddajo točk.

Zvišanje glavnice. Družba Dinamo s sedežem v Varzu namerava zvišati glavnico od 165 na 210 milijonov lir.

Iz Hrvatske

Zatamnjenitveni predpisi na Hrvaškem. Oblast opozarja prebivalstvo, da se mora strogo držati vseh zatamnjenitvenih predpisov. Zaradi odstranitve motenj v prometu zagrebške cestne električne železnice, je vojni minister dovolil, da so tramvajski vozovi lahko razsvetljeni.

Hrvatski delavci se vračajo iz Nemčije v domovino. Po končanih poljedelskih delih v Nemčiji, se je vrnilo domov 12.000 hrvaških delavcev.

Napredek nemškega združenstva na Hrvaškem. Meseca novembra lanskega leta so člani nemške narodnostne skupine v Slavoniji ustanovili 30 svojih zadrug, ki so vse včlanjene v nemški zadrugi zvezi.

Ustanovitev centrale vodnih zadrug v Osijeku. Zastopniki hrvaških vodnih zadrug so imeli pred kratkim sestanek v Osijeku, kjer so ustanovili zvezo vseh vodnih zadrug na sedanjem hrvaškem državnem področju.

Vzgoja in pomen hrvaškega domobranca. Pod tem naslovom je maršal Kvaternik napisal vojaški priročnik, ki je obvezen za vse člane hrvaškega domobranstva.

Iz Srbije

Vršac se odsedaj imenuje Vršec. Na zadnji seji je občinski odbor v Vršcu sklenil, da se bo odsedaj dalje imenovalo mesto Vršec in ne več Vršac.

Popisovanje gosi in rae v Banatu. V celem Banatu so popisovali vse gosi, rae in purane. Reji domače perutnine smejo pridržati za svoje potrebe samo tri gosi, purane ali rae od desetih komadov. Vse ostale morajo prodati prehranjevalnemu uradu.

Zapiranje krčm po deželi. Poročali smo že, da je srbska vlada izdala posebno uredbu, s katero bo zaprla večino gostiln in krčm po deželi. Krčme po vaseh so že pričeli zapirati. Ljudstvo po časopisnih vesteh povsod odobrava ta korak srbske vlade. Ponekod je namreč bilo toliko gostiln, da je prišla gostilna že na vsakih 95 hiš.

Belgrajska občina namerava razširiti vodovod. Zaradi preskrbe Belgrada s pitno vodo namerava belgrajska mestna občina spomladi razširiti vodovodne naprave na Belih vodah.

Šiba poje novo mašo. In kar na veliko v srbskem mestecu Obrenovac. Kakor v vseh ostalih mestih, je tudi v Obrenovu najstrožje prepovedano igranje kart po gostilnah in krčmah. Toda kljub prepovedi se razni ljudje še vedno niso mogli sprijazniti z mislijo, da bo odsedaj treba dan uporabiti za delo in ne za posedanje po gostilnah in za pitje črne kave ali pa žganja. Med

»Obisk« ob zaključku II. letnika

Z majhno zamudo, ki je nastala iz tehničnih ter izvenuredniških razlogov, je le izšla v sredo 11.—12. številka, s katero je »Obisk« končal svoj drugi letnik. Navzlic vsem zunanjim dogodkom in težavam časa je dostojno in v popolni obliki izpolnil svojo nalogo v drugem letu svojega obstanka. Morda je na zanimivost in pisanosti še pridobil ter s tem vsakogar, ki ga pozna, navdušil za list, ki ga ne more zlasti danes pogrešati nobena slovenska družina.

Enajsta in dvanajsta številka tega odličnega, ilustriranega družnškega mesečnika, prekaša vse dosedanje po zunanji obliki in po razgibani vsebini. Izšla je v povečanem obsegu in prinaša na 48 straneh pravo, veسترansko razkošje.

8 strani lista v krasnem bakrotiskju prinaša na naslovni strani posnetek starinskega božičnega angela s Sladke gore. Zadnja stran ovitka nam

Navodila za delo akademske organizacije v Ljubljani

Ljubljana, 17. januarja.

Odkar so bila z odlokom Eksc. Visokega Komisarija z dne 30. okt. 1941 razpuščena akademska društva v Ljubljani in je bila z odlokom tajnika N. F. S. ustanovljena enotna univerzitetna organizacija v Ljubljani z namenom, da bi združila služatelje krajevne Kr. univerze in da bi skrbela za kulturno, umetniško ter športno udejstvovanje študentov, ne da bi zanemarjala svoje socialne naloge, so si voditelji nove organizacije vedno prizadevali rešiti edino nalogo, izpolniti navodila, ki jih je dal Eksc. Visoki Komisar direktoriju, ko ga je sprejel 12. decembra in dokončno določil njegove naloge v okviru potrjenih pravil, ki jih je organizacija sama določila.

Brez dvoma je bilo treba premagati mnogo težav, marsikaj razložiti študentom, ki ne smejo gledati v ljubljanski univerzitetni organizaciji politične organizacije s propagandnimi nameni, niti s tajnimi cilji, marveč drugo družino, ki ima srce za njihov telesni in duhovni napredek, za njihovo moralno in gmetno dobro.

V novi organizaciji torej ni treba gledati G. U. F., fašistične bratovščine, marveč preprosto slovensko organizacijo, namenjeno izključno napredku univerzitetne mladine v Ljubljani, ki je že večkrat lahko spoznala resničnost storjenih obljub in danih zagotovil. Člani direktorija U. O., ki so prvi čas kazali dvom v uspeh tega dela in so previdno ter z veliko pazljivostjo sledili navodilom svojega zaupnika, so morali potem priznati lojalnost uvedenega sistema, ki v celoti odgovarja danim obljubam izza prvih srečanj, in so zato povedali, da so pripravljeno vložiti ves svoj trud za sodelovanje v prepričani, da nameni nove organizacije nimajo nič skupnega s fašističnimi univerzitetnimi skupinami v drugih italijanskih pokrajinah.

In res, nova organizacija ne zahteva od tistih, ki pristopijo, prisege ali pristanka na doktrino, četudi ona sama izrecno izjavlja v svojih pravilih, da nima nikakih ne političnih, ne vojaških namenov, marveč da zahteva le lojalno sodelovanje v korist študentov in vsakega posameznika v namenu, da bi čimbolj gojili slovensko kulturo na vseh področjih in v lepi umetnosti, da bi potegnili dijake iz odmirajočih gibanj, ki le hujkajo mladino.

Kakor je znano, vodi organizacijo zaupnik, imenovan po tajniku GUF-a, toda direktorij je zastavljen iz slovenskih študentov, ki so bili že voditelji razpuščenih organizacij in v členu 6. pravil je jasno določeno, da zaupnik v začetku vsakega akademskega leta skupno z direktorijem določi program za delo.

Ne more se spremeniti točka, da bi bil zaupnik Slovenec, v kolikor je to nezdružljivo z dejstvom, da je Ljubljanska pokrajina italijanska in da morajo izvajati nove odredbe italijanski voditelji, ki so odgovorni fašistični Vladi za njihovo delovanje.

Zdi se torej, da morajo ljudje dobre vere, ki niso prežeti z napačnimi ideologijami in ne zapadajo utopiji, odkrito priznati, da navodila za delo U. O., ki so zgoraj navedena, v nikakršnem pogledu niso napačna. Kako je torej treba gledati na dejstvo, da se del študentov neče vpisati v novo organizacijo, ki so jo italijanske oblasti ustanovile in izvedle za njih?

Zvedelo se je iz stalnih stikov s profesorji in študenti raznih fakultet, iz podatkov, ki so v

temi ljudji je seveda bilo tudi več intelektualcev, ki so pravtako igrali karte. Posebna policija jih je zalotila pri prepovedanih igranjih in jih zato skupno z lastnikom gostilne odpeljala na poljeje, kjer so vsakemu prisodili gotovo število udarcev na zadnjo stran. In so jih tudi odšteli vsem zalotenim kvartirpircem. Seveda na javnem trgu.

Moški desno — ženske levo. Izredni komisar za obnovo Smedereva je izdal razpis za vsa kina v Smederevu. Po tem razpisu morajo biti vsi sedeži v kinu označeni s številko. Odsedaj dalje bodo v vseh kinih v Smederevu smeli sedeti na desni strani samo moški, na levi pa ženske.

Med službo božje moraje biti vse gostilne zaprte. Tako je odredil izredni komisar za obnovo Smedereva, Dimitrij Ljotič.

naših rokah in osebnih ugotovitev, da bi velik del študentov vstopil v novo organizacijo kakor je določeno število že iz lastnega nagiba storilo, če se študentje ne bi bali nasilnih reakcij od strani tistih, ki hočejo samo nered in tudi to, da bi bila univerza ukinjena, ker jih tuji narodi podpihujejo k zmešnjavam in sabotažam in ker brezuspešno upajo, da bodo lahko izkoristili žalosten nered, ki bi bil na vsak način samo v škodo slovenskega ljudstva in učeče se mladine, ki pa potrebuje le to, da lahko mirno nadaljuje in konča svoje študije, da bo potem lahko uresničila svoje zdrave namene in tako dosegla sposobnost za delo v prid celotne slovenske skupnosti.

Tega skromnega članka ni treba torej smatrati za drugo, kot za pobudo študentom, naj pomnože število vpisanih, kajti če bi bil le to edini namen, po katerem se stremi, bi bila potrebna le odredba Visokega komisarija, ki bi obvezovala vse študente ljubljanske univerze, naj se vpisejo v U. O.

Namesto tega je hotel Eksc. Graziolj pustiti študentom popolno svobodo, kajti ta oblika, ki jo je on sprejel, bo rodila najboljšo uspehe in je v sedanjem času najprimernejša, da da študentom priložnost pokazati svojo pripravljenost za lojalno sodelovanje, ki bo edina za bodočnost lahko zagotovila uresničitev vsake dobre in zdrave delavnosti za okrepitev ter gospodarsko in socialno izboljšanje nove pokrajine.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Odlična veseligr

Nočem se poročiti

Jenny Jugo — Nino Berčzi

KINO MATICA — TEL. 22-41

Film izredno lep! Prizorov nastolovččin in borbe za ljubezen lepega dek eta

Ocean v plamenih

Hans Söhner, Rene Deltgen, Winke Markus

KINO SLOGA — TEL. 27-50

Z nasmehom v življenje

Muzikalna šaloigra. polna duhovite vedrosti, petja in ljubezni

Fernand Gray — Betty Stockfeld

KINO UNION — TEL. 22-21

Krasno filmsko delo o materi, njenem trpljenju in ljubezni

Bož i mlini

Germaine Demz, Joraques Gratilat, Fernandel

E. G. Robinson v svojem zadnjem in najboljšem filmu

Maševalec

Predstave ob 14.30 in 17. uri

KINO KODELJEVO, tel. 41-64

Sport

Šmučarski klub Ljubljana. Trening za tekače se prične v ponedeljek, 19. t. m. Vodi ga Starman. Zbirališče ob 15 pod skakalnico na Mostecu. Vsi in točno.

Mornarji so pokazali na plavalni tekmi v Litzmannstadtu lepe uspehe. Sietas je zmagal na 200 m prsno v 2:52,4, Schröder pa na 100 m prosto v 1:03,2.

Norvežani so povabili v Hamar svoje najhitrejše drsalce. V hitrem drsanju na 5.000 m je zmagal bivši svetovni prvak Engnestangen, drugi pa je bil Finn Hodt.

Na Vrškem jezeru se bodo sestali konec januarja najhitrejši drsalci Nemčije, Norveške in Nizozemske. Tekmovalji bodo na vseh progah teka na drskah.

Italijanska veslalna zveza se poteguje za organizacijo evropskega vesalnega prvenstva 1942. Privedite naj bi se vršila v Milanu.

Hornfischer, prvak Evrope v rokoborbi, je bil ranjen na vzhodnem bojišču. Na mednarodnih tekmah proti Švedski in Madžarski ga bodo Nemci hudo pogrešali. Ranjen je bil tudi načelnik nemških težkoočetlov Kurt Frey.

Triestina bo igrala jutri v Florenci proti Fiorentini. Benečani bodo gostovali v Torinu, Rimljani pa v Milanu.

Slovak Mohler bo sodil nogometno tekmo med nemško in hrvaško reprezentanco v Zagrebu. Na igrišču Concordie bo vroče. Jutri bodo imeli v Zagrebu velik športni dogodek. To bo mednarodna tekma med Nemčijo in Hrvaško. Hrvači bodo napolnili stadion, da bi videli zmago svoje enajstorice, Nemei pa so prišli v Zagreb, da bi ponovno potrdili sloves dr. Nertzove bole. Lansko leto, ko so se pomerili na Dunaju, so zmagali Nemei s 5:1. Na domačih tleh bodo imeli Hrvači pač več sreče in ni izključeno, da bodo zadovoljili gledalce, ki bodo do zadnjega zasedli prostore na Concordiji.

Rokoborba v Rimu. Na mednarodni tekmi italijanskih in švicarskih rokoborcev so dosegli sledeče rezultate: Bertoli (Italija) je premagal Pezeta, Holenger (švica) je premagal Panzarilla, Magni (Italija) Erschbella, Callegari (Italija) Gogela, Silvestri (Italija) Sfeschmanna, Donati (Italija) pa Argesteja. Poleg drugih odličnikov sta prisostvovali tudi švicarski konzul v Rimu in predsednik CONI-ja.

Ladislava Roglja

dijaka IV. državne realne gimnazije

K večnemu počitku bomo spremili drugega pokojnika iz kapelice sv. Krištofa v ponedeljek 19. januarja ob 3 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Zalujoči: Marjeta, mati; Anton, oče; rodbine: Rogelj, Polžar, Wester, Beve

Slovenska knjiga v vsako hišo

V naših božičnih kolekcijah

imate izredno priložo, da si poceni nabavite leposlovna dela domačih avtorjev. Na pr. tel:

Kolekcija številka 48
Bevk: Kresna noč. — Vihar. Kranjec M.: Predmestje Slovenske novele. Vse tri knjige L 25.—

Kolekcija številka 49
Bevk: Rabihl. Čankar: Moje življenje. Jaklič: Izbrani spisi I. zv. Jarc: Novo mesto. Vse štiri knjige L 25.—

Kolekcija številka 50
Bevk: Ljudje pod Osojnikom. — Krivda. Javornik: Srečanje s nepoznanimi. Velikonja: Otrcel. Vse tri knjige L 30.—

Vseh kolekcij je 100. Bogata izbira. Pohitite z naročilom, da ne bodo pošte.

Ljudska knjigarna, pred Škofijo štev. 5

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu komisariju spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani, ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII/2 št. 21/2 Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 19. januarja 1942 zjutraj dalje, dokler ne izide nov cenik.

Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:

Domači krompir na drobno 1.30 lir, zelinate glave na drobno izpod 10 kg 1 liro, zelinate glave na debelo 0.80 lir, kislo zelje zeljarjev z obrtnim listom na drobno 2.50 lir, kmečko kislo zelje na drobno 2 liri, repa na drobno izpod 10 kg 0.75 lir, repa na debelo 0.60 lir, kislja repa 2 liri, rdeče zelje 2 liri, otrebljeni ohrovt 2 liri, repni vršički 2 liri, brstni ohrovt 5 lir, kolerabice 3 lire, rumena koleraba 0.70 lir, rdeča pesa 2 liri, rdeči korenček brez zelenja 3 lire, rumeno korenje na drobno 0.80 lir, črna redkev 1.20 lir,

osnaženi hren 3 lire, šopek zelenjave za juho s korenčkom 0.30 lir, peteršilj 3 lire, por 3 lire, zelena 3.25 lir, domača čebula 2 liri, šalota 2 liri, česen, 25 glavice na kilogram, 4 lire, otrebljena endivija 3.80 lir, otrebljeni veliki motovilec 8 lir, otrebljeni mali motovilec 12 lir, otrebljeni domači njivski radič (cikorijski) 4 lire, v škafih in sploh siljeni radič, suhi, 10 lir, mehka špinada 4.80 lir, liter suhih bezgovih jagod 6 lir, kilogram suhega šipka 8 lir, kilogram suhega lipovega cvetja 20 lir, domača jabolka I. vrste: kanadke, dolenske vočkenke, renete (Harbertova, španjska, landsberška, kaselska in Baumannova) 6 lir, II. vrste: kosmači, zeleni, tafelčki, rožmarinčki, carjevič 5 lir, III. vrsta: vsa zdrava drobna jabolka 4 lire, domači orehi na drobno 11 lir, orehova jedra I. vrste 38 lir, orehova jedra II. vrste 35 lir, kunci žive teže 10 lir, jajca 1.75 lir kos.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 8 na zelenem papirju.

Družinske doklade za delavce in nameščence uresničene

Od 1. decembra 1941 dalje bo vsak nameščenec in delavec dobival doklade

Ljubljana, dne 17. januarja. Današnji »Službeni list« objavlja važno odredbo Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino o ustanovitvi blagajne za izplačevanje družinskih doklad, ki jo bo upravljala Zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani pod nadzorstvom Visokega komisarja. S to uredbo se uvajajo za delavce in nameščence v Ljubljanski pokrajini družinske doklade, s čimer je uresničen zakonski predlog, ki ga je dne 30. 9. 1941-XIX sprejel ministrijski svet in po katerem se družinske doklade razširijo tudi na Ljubljansko pokrajino.

Uvedba družinskih doklad, ki je značilen izraz stremeljenja moderne socialne politike, pomeni izdaten in krepak ukrep za zaščito naših delavskih in nameščenih družin. Družinske doklade so doslej pri nas prejemale samo uslužbenici države in raznih samouprav, izredno redki pa so bili zasebni delodajalci, ki so svojim uslužbenecem izplačevali te doklade Velikanska večina delavcev in zas. nameščenecv pri nas v prejšnjih časih ni prejemale nobenih doklad za ženo in otroke in je to dejstvo upravičeno smatrala za socialno krivico. Na eni strani so klicarji populacijske politike opozarjali na padanje rojstev v delavskih družinah, na drugi strani pa je socialna politika ščitila le delojemalca kot takšnega, ne pa tudi njegove družine. Breda v delavskih družinah je bila zaradi tega nujna posledica, kajti mezd, tako one, ki so predpisane od države, kakor one, ki jih ustanovljajo kolektivne pogodbe, ali pa so dogovorjene med delodajalci in delojemalci predstavljajo samo plačilo za delojemalčevo delo, družina pa se smatra pri tem za njegovo zasebno zadevo, ki delodajalca prav nič ne briga. Tako se je moglo zgoditi, da sta v isti tovarni za istim strojem stala dva delavca z isto delovno kvalifikacijo; eden je bil samec, drugi pa je imel doma družino s 5 ali 6 nepreskrbljenimi otroki, oba pa sta prejemale isto plačo. Na dani keži, da je moral družinski oče občutiti to kot veliko družabno nepravico. Nekateri delavske organizacije so se tudi pri nas že borile za rešitev tega vprašanja in priporočale uvedbo družinskih doklad, vendar niso mogle prodrati zaradi raznih težav. V nekaterih delavskih in nameščenih krogih je tudi prevladovalo načelo, da je meza samo plača za delojemalčevo delo, ne pa tudi dohodki za njegovo družino. — načelo, ki bi moglo obveljati samo tedaj, če bi bila meza tako visoka, da bi zadostovala za vzdrževanje še tako številne družine. Toda to načelo še nikjer na svetu ni uresničeno.

Socialno-politični moment uvedbe družinskih doklad je torej silno važen. Je pa uvedba družinskih doklad tudi splošno narodno-gospodarskega pomena. Izkazano je, da delovna moč družinskega očeta kot delavca ni bila zmerom toliko vredna,

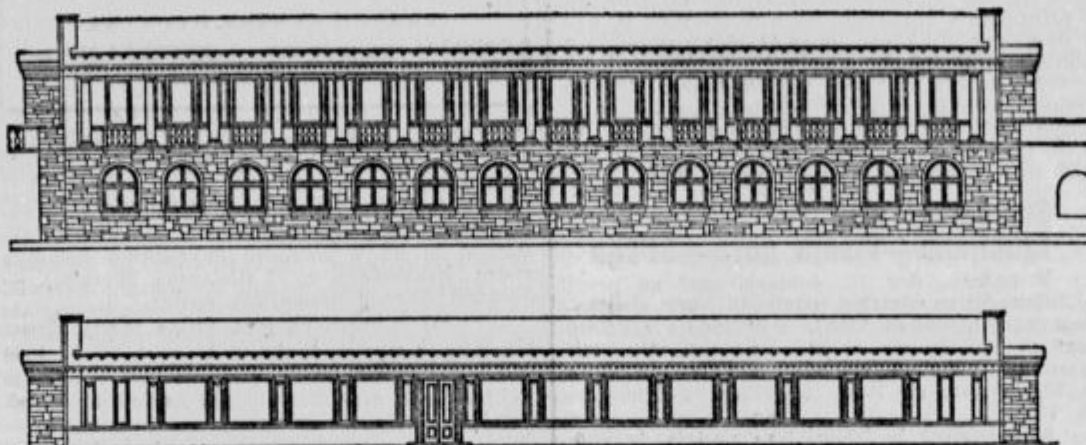
kakor delovna moč samskega delavca. To ni nič čudnega, če pomislimo, da je delavec-oče moral svoj zaslužek deliti s svojo družino, kar je rodilo nujno posledico, da je bil slabše hranjen, manj odporen zoper bolezen in tako ni mogel razviti tiste delovne moči ter opraviti tistih delovnih storitev kakor samski delavec, ki je s porabo celotnega zaslužka zase lažje ohranil svojo telesno konstitucijo. Uvedba družinskih doklad bo tudi temu vprašanju precej odpomogla.

Uredba Visokega Komisarja odreja obvezno izplačevanje družinskih doklad za vzdrževanje otrok ali tem enakih oseb, za ženo in za starše, ki so brez premoženja, in sicer vsem družinskim poglavarjem, ki so za plačo zaposleni v službi drugih in so obvezno zavarovani za bolezen pri Zavodu za socialno zavarovanje, njegovih krajevnih organih (TBDP in Merkur) in drugih zavarovalnih in podpornih zavodih, ki se zato izrecno pooblastijo. Krog koristnikov družinskih doklad je torej z malimi izjemami istoveten s krogom obveznih zava-

rovanecv v dosedanjem socialnem zavarovanju. Prispevke za doklade plačujejo delodajalci sami, in sicer so določeni z 10% zavarovane mezde. Pobirajo jih Zavod za socialno zavarovanje ter njeni organi in pooblaščenice ustanove, izplačuje pa doklade Zavod za socialno zavarovanje sam. Doklade so po uredbi številčno določene in bodo prejemale: tedensko: za ženo: delavci 9,30 lir, nameščenci 13,20; družinski poglavarji, ki imajo enega otroka, bodo prejemale: delavci po 6 lir, nameščenci po 9,30; družinski poglavarji, ki imajo dva do tri otroke, za vsakega otroka: delavci po 8,40 lir, nameščenci po 12,30; družinski poglavarji, ki imajo štiri ali več otrok, za vsakega otroka: delavci po 10,80 lir, nameščenci po 14,70 lir. Za vsakega roditelja bodo prejemale delavci po 5,40 lir, nameščenci po 8,70. Te doklade se bodo pričele izplačevati z dnem 1. decembra 1941-XX.

To so glavni obrisi uredbe Visokega Komisarja, s katero se uvajajo družinske doklade v Ljubljanski pokrajini.

Načrt kavarne ob tromostovju

V knjigi »Architectura perennis«, ki jo je pred nedavnim založila Ljubljanska mestna občina, je med drugimi načrti, namenjenimi ljubljanskemu mestu, tudi zanimiv načrt mojstra Plečnika, kako naj bi se ob trinomostju in ob Marijinem trgu zgradila kavarna tik nad obrežjem Ljubljane. Čeprav načrt v knjigi sami nima nobenega pojasnila, se da iz načrta

samega in iz arhitekturnega oblikovanja razbrati, da je mojster Plečnik to kavarno zamislil deloma kot smiseln zaključek obrežja Ljubljane pod trinomostjem in hkrati kot lepo protiutež stebrišču in tržnicam na nasprotnem bregu.

Kavarna naj bi bila namreč nekako od sedanje trafike na Marijinem trgu navzdol v dolžino 30 metrov. Zajela bi spodnjo teraso obidja Ljubljane in zgoraj zunanji del ceste Poljanskega nasipa, torej nekako isto območje, kakor ga je že sedaj poletni zavzemala vrtna kavarna Prešeren. V ta namen določa načrt zavidavo spodnje terase podobno kot so na nasprotni strani zgradile teraso ribnice in dalje obokani hodnik pod stebriščem. Zunanji zid spodnje terase bi bil zgrajen iz kamna kakor je zgrajena spodnja polovica tržnice s kletnimi okni. Tudi okna sama, ki bi bila sicer postavljena bolj na gosto, bi bila podobna kletnim oknom mesarskih tržnic. Prilije samo pa bi na Ljubljano gledalo stebrišče, ki bi bilo v skledu s stebriščem pri Kresiji, za stebri samimi pa bi bila zgrajena kakih 25 metrov dolga in okrog 4 metre ši-

EIAR - Radio Ljubljana

PARLAMO L'ITALIANO!

Schema della XXV lezione, che verrà tenuta dal dott. prof. Stanko Leben lunedì 19 genajo 1942-XX*, ore 19.00.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki slede pouku italijanske po radiu. Italijanske ure so samo na sporedu ob ponedeljkih, sredah in petkih, vedno ob 19. uri zvečer.

LEZIONE VENTESIMA QUINTA

Perfetto (Passato remoto)

and - are	cred - ere	part - ire
and - ai	cred - ei	part - ii
and - asti	cred - est	part - isti
and - o	cred - è	part - i
and - ammo	cred - emmo	part - immo
and - aste	cred - este	part - iste
and - arono	cred - erono	part - irono

NB. — avere:	ebbi	essere:	fui
	avesti		foisti
	ebbe		fu
	avemmo		fummo
	aveste		foiste
	ebbero		furono

Il pittore

Un antico pittore giapponese girava una volta la campagna, nei luoghi più selvaggi, in cerca di bellezze da copiare, e quando passò per un folto bosco, si trovò presso al rifugio d'un signale che dormiva. L'artista evitò ogni rumore, si rannicchiò presso una pianta e lo copiò. Poi, quando dopo molto cammino uscì dal bosco, cercò ricovero in una capanna di miseri plicarono. «È un signale morto».

Il pittore non replicò nulla, e il giorno dopo rientrò nel bosco, ricercò il covo, aspettò il signale e, quando questo s'addormentò, ricominciò quietamente a copiarlo. Portò ancora il disegno ai legnaioli, i quali alla domanda: «Conosceste che cosa è questo?» ripeterono: «Certo! è un signale morto».

Tre volte il pittore tornò a rifare il suo lavoro. Alla terza, quando mostrò l'opera a quegli umili giudici, si sentì dire finalmente: «Questo? Ma è un signale che dorme.» E allora fu contento.

Esercizi

1.) Coniugate in tutte le persone del perfetto: Tentare e ritentare e alla fine riuscire. — Pronunciare due o tre parole e subito pentirsi. — Sdrarsi e già addormentarsi. — Ammalarsi di tifo, ma guarire completamente e levarsi dal letto dopo due mesi. — Seguire il sentiero tracciato, smarriti nel bosco, perdere molto tempo e ritornare sui suoi passi.

2.) Mettete al perfetto le seguenti proposizioni: La commedia ha un gran successo. — La fanteria cessa di sparare. — Tutti crediamo alla sua innocenza. — Guadagnano grandi somme di danaro. — Non rievocavo nemmeno una so'a lettera. — Abbiamo una gran fame. — Non capisce una sola parola. — Parto al treno e ritorno a piedi. — Sono puniti senza alcuna ragione. — Le giornate si allungano. — Esee per veder meglio. — Comincio a lavorar il lunedì e finisco il sabato.

roka kavarna, ki bi imela lepa pravokotna okna na Ljubljano in večja kvadratna okna na Poljanskem nasipu. Kavarna bi bila torej v celoti podobna stebrišču ob Kresiji. V kavarni sami bi bile stopnice, ki bi vodile na spodnjo teraso, tako da bi tudi na spodnji terasi ob oknih lahko stala vrsta manjših miz. Kavarna bi imela svojevrstne in učinkovite križne oboke, pod okni, ki gledajo na Ljubljano, pa balustre.

Na sliki, ki jo ponatiskujemo iz knjige, kaže zgorajna slika pogled na spodnjo teraso in na prilijeke kavarne izpred Kresije, spodnja slika pa zunanost prilijeke kavarne kakršna bi bila na Poljanskem nasipu. Poudarjamo seveda, da je to le načrt.

Sodba v pravdi zaradi 13 milijonov

Ostojia Vukič obsojen na 10 mesecev zopora

Ljubljana, 17. januarja.

Mali kazenski senat je včeraj ob 17 v prisotnosti mnogo občinstva izrekel sodbo proti O. Vukiču, obtoženemu zlpčina tatvine vojaškega denarja 13.500.000 din. Dopolodne so dve uri trajali v procesualnem postopniku predpisani govori.

Drž. tožilec gosp. Bogdan Lendovšek je zbral vse momente, ki govore proti obema obtožencema in opozarjal na okolnosti glede tatvine. Za obtoženko Olgo Vukičevno je predlagal strogo kazen, glede obtoženca Vukiča pa je izjavil: »Gospodje sodniki! Kar se tiče kazni za prvega obtoženca, predlagam z ozirom na izredno visoko vsoto, na drzen način tatvine državnega denarja in na obtoženecv oficirski položaj, prav eksemplarično kazen.«

Dr. Kocijančič, zastopnik drž. pravobranilstva, je kratko utemeljil odškodninske zahteve državnega zaklada in se je pridružil izvajanjem drž. tožilca.

Branilec dr. Maks Snuderl je v dobro uro trajajočem govoru živahno branil oba obtoženca, nizaajoč vse posredne in neposredne momente, ki govore v prilog obema obtožencema. Plediral je za oprostitelno sodbo.

Sodba je bila objavljena proti mraku ob 17 v navzočnosti obeh obtožencv, drž. tožilca, zastopnika drž. zaklada, branilca in množestvenega občinstva. Senatni predsednik g. I. Brelih je prečital sodbo in jo nato tudi utemeljil.

Ostojia Vukič je bil oproščen od obtožbe zlorabe uradne dolžnosti (§ 379 k. z.), da je kot državni uslužbenec v času od 11. aprila do 15. maja 1941 uporabil vsoto najmanj 340.000 din

državnega denarja za sebe, na 10 mesecev zopora, ima povrniti stroške kazenskega postopanja in izvršiti kazni ter plačati 200 lir povprečnine. V kazni se mu všteje dosedanj zapor in pripor od 15. maja lani naprej. Državni zahted in Ivan Breskvar se zaradi odškodninskih zahtevkov napolita na civilnopravno pot.

Ostojie Vukič pa je bil oproščen od obtožbe zaradi zločina tatvine glede ostalega milijonskega zneska. V polnem obsegu je bila oproščena obtoženka Olga Vukičeva, ki je bila obtožena, da bi bila prikrivala ukradeni denar, ga prelagala in uporabljala.

V razlogih je sodišče naglasilo, da je bilo pristojno za presojo te kazenske zadeve. Pristojno je bilo predvsem zato, ker vojaško sodišče bivše jugoslovanske države ni več poslovalo na tem ozemlju, in drugič je že nekdanji vojaški zakon določal pristojnost civilnega kazenskega sodišča v primeru, da je poleg vojaške osebe obtožena tudi civilna oseba. Italijansko vojaško sodišče se je izjavilo za nepristojno. Sodba je dalje utemeljila, da je bil v času dejanja obtoženec še vedno kot oficir, ki ni bil razrešen svoje dolžnosti, državni nameščenec. Kršil je s tem, da je uporabil večji znesek za sebe, službeno dolžnost. Priči Rafaelu Batističu gre polna verodostojnost.

Državni tožilec je proti sodbi glede obeh obtožencv prijavil revizijo v točki oprostitelnega dela, priziv pa glede prvega obtoženca zaradi preizkušne kazni. Branilec se ni izjavil in si pridržal tridnevni rok za premislek. Ob 17.45 je bila razprava končana.

Na naši gruč je ležalo nekaj kot mora.

»Namen teh kletnih prostorov pod gradom,« je spet povzel besedo Chappell, »je bil kar tako na videz ta, da bi imeli v njih varen prostor za ponarejevanje vseh mogočih stvari. Pravi namen te kleti, varne pred bombami, pa je bil ta, da bi imeli v nji štirje glavni banditi čikaškega kroga varno zatočišče...«

Tessy Cassertonova je ogorčeno vzkliknila: »Čemu potem ta komedija? Ali niso imeli ti ljudje zadosti denarja, da bi lahko kupili grad.«

»Da,« je vpadel Higgins, »zakaj si niso zločinci pridobili gradu s kupno pogodbo?« Chappell se mu nasmehi.

»To je ravno tisto! Stvar je skoraj tragikomična. Poslušajte torej in, prosim, ne skakajte mi več v besedo.«

Pred par leti je bil Feldman, ki poveljuje še s tremi drugimi — k njim prištevam tudi Al Caponeja — daleč po svetu znanemu »Krogu pregreh«, v veliki nevarnosti. Za las je ušel smrti.

Medtem pa je bilo pripravljenih nanj več atentatov, ki pa jih je lahko prestregel, ker je imel odlično organizirano obrambo.

Feldman je imel posebno četo, ki mu je bila za telesno stražo. Poveljeval ji je El X, znani mehikanski vodja gangsterjev.

Kljub temu se Feldman ne počuti povsem varnega v tej družbi.

Ze nekaj let sem živ zelo žalostno življenje, kajti Feldman je zelo strahopeten.

Zato je poslal svoje ljudi na ogled, da bi mu našli kraj, kjer bi bil skoraj tako varen kot v kaki ječi.

Izvolil si je ravno heatherstonski grad!»

»Zakaj ga pa ni potem kupil?« ga vpraša Higgins razburjeno.

Opravljajte pobožnosti devetih petkov!

Starši!

Izročite svoje otroke varstvu Srca Jezusovega! Opominjajte jih neprestano, naj ostanejo dobri in pravični ter zvesti Bogu! Današnji čas je poln zmot. Božja postava pa nam kaže pravo pot

Iz Dobrepolja

Po nalogu Visokega komisarja je za dobrepoljsko občino imenovan za župana posestnik Matija Samec iz Kompelj št. 61.

Anton Klun — 80 letnik

Rakitnica pri Dol. vesi, 17. januarja.

»Saj ni mogoče, da jih ima že osemdeset!« bo rekel marsikateri znanec današnje jubileanta. Pa je res. V kristnih knjigah dolenevaške zupnije je zapisano, da je Anton Klun zagledal luč sveta v Rakitnici na št. 18 na dan sv. Antona, dne 17. januarja 1862. Pa računajte! Točno 8 križev, kajne? Če pogledamo danes njegovo visoko zravnano postavu, mu jih res nihče ne bi toliko prisodil. Njegovo življenje je potekalo nekako takole: Komaj je dal slovo šolskim klopem, že ga je oče, ki je bil rešetar, vzel s seboj »zdoma«. Polnih 59 let je naš slavljenc prenašal težko krošnjo po Avstriji. Ne le vsi starejši ljudje, marveč vsak otrok je poznal rešetarja »Tonija«, tako je bil popularen v svojem rešetarstvem okolišu. Jubilantu se še danes najbolj »razveže« jezik takrat, kadar začne govoriti o svojih znanjih z rešetarstkih pohodov. Tudi v daljni Ameriki, kjer je ostal pet let, je iskal zaslužka. Kljub temu, da je bil toliko časa v tujini, je vendar Klun ostal zvest svoji zemlji, jeziku in narodu. Seveda je za časa svojega gospodarjenja dosegel lep gospodarski napredek. Ob prevzemu posestva je bila njegova hiša prava podrtija, danes pa so tako hiša kakor tudi vsa gospodarska poslopja, popolnoma nova. Priden kot čebelica je delal in garal celo svoje življenje. Naš slavljenc je trdna kmečka korenina, lepega značaja in dobrega srca. Da ima res čuteče srce in odprto roko, vedo najbolj reveži, ki ne odidejo nikoli praznih rok iz njegove hiše. Sam je mnogo potoval in dostikrat trkal na tuja vrata za prenočišče, zato dobro ve, da je popotne sprejemati in lačne nasititi človečanska dolžnost. Čeprav ima že 80 let, je njegov duh še vedno čil in svež. Še danes rad čita »Slovenca« in »Domoljuba« ter se še vedno živo zanima za dogodke, ki se dogajajo po celem svetu.

Ze 45 let mu zvesto stoji ob strani njegova življenjska družica Franciška, zelo delovna in skrbna žena. V vsem svojem življenju nista nikoli pozabila na Boga in v tem duhu sta vzgojila tudi svoje otroke, ki so že skoraj vsi lepo preskrbljeni. Pred letom je izročil jubilatnik Klun gospodarstvo svojemu starejšemu sinu Francetu, na katerega zre s ponosom in zaupanjem, saj ve, da je domačija, za katero je delal celo življenje, v varnih in skrbnih rokah. Da bi bila jesen njegovega življenja podaljšana do skrajnih mej človeškega življenja, je vroča želja njegove družine kakor tudi vseh vaščanov. Na mnoga leta!

Kap jih je zadela...

»Oprostite, kolega, toda jaz sem tam za morjem videl precej stvari, ki vaše besede pobijajo! Kolikor vem, je vila Al Caponeja v Ciceronu pri Čikagu pravcata trdnjava. V Feldmanovo vilo, ki je v samem Čikagu, pa se ne more priti drugače kot z dvigalom...«

»Pravi! Toda vse te hiše niso varne pred različnimi napadi! Kaj naj storijo prebivalci teh vil, če bi se zazdelo njihovi konkurenci in bi jim vrgla na njihova bivališča par bomb iz aeroplana?«

»Kaj, ali se gangsterji v medsebojnih bojih poslužujejo že tudi takih sredstev?« ga vpraša gospodična Tessy Cassertonova presenečeno.

Chappell zmaje z glavo.

»Trenutno se ne prepeajo. Gospod Hoover s svojimi »government-men« je pripravil gangsterje do tega, da so sestavili defenzivno fronto. Ko bo pa ta enkrat pripravljena, se bo šele prav začelo. In potem bo pa joi!«

»Torej ne mislite, da bodo lahko zatrli policiene zločince?« ga vpraša Lystrock.

»Ne, Nikolie!«

»In varovalna sredstva?«

»Prinesejo samo začasno izboljšanje, kajti, ko pridejo »stari tigri« za mreže, dobite že v kratkem času na delu njih naraščaj! Ne, vrtljak se suče veselo naprej!«

»Ne držimo se načetega pogovora!« pripomni Helena Chappellova.

»Misliš, da nam bo storilec ušel?« jo vpraša komisar, ko se je razgledal po sobi.

»Komaj!«

Te besede so jim pripomnile, čemu so so prav za prav zbrali v dvoran!

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 18. januarja: Petrov stol v Rimu; Priska, d. in m. — 8 dnev. za ed. kristj.
 Ponedeljek, 19. januarja: Kanut, kralj in m.; Marij, m.; Vulfstan, škof; Nimfa, m.; Pija, m.; Germanik, m.
 Torek, 20. januarja: Fabijan, papež in muč.; Sebastijan, m.; Evtimij, škof; Neofit, mučenec; Maver, škof.

Novi grobovi

† **Dijak Ladislav Rogelj.** V cvetu mladosti nas je zapustil dobi tovariš in edini sin svoje trpeče matere Ladislav Rogelj, dijak IV. državne gimnazije. Iztrgala ga nam je v starosti 19 let kruta jetika. Ubogi materi iskreno sožalje izrekajo Ladislavovi sošolci. — Tudi mi ji izrekamo svoje sočutje. Rajni Ladislav, ki je lepo previden odšel, v večnost, pa naj uživa nebesko veselje. Pogreb bo v ponedeljek ob treh popoldne iz kapelice sv. Krištofa.

† **Muzlovič Jožef,** kovač državne železnice, je nenadno umrl v Ljubljani ter bo pokopan v ponedeljek, 19. januarja ob pol treh popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah. Naj počiva v miru! Žalujočim svojcem, vdovi in otrokom ter drugim izrekamo svoje sožalje.

† **Toni Hladnik** je umrl v Kamniku pri Preserju, star šele 28 let. Za njim žalujejo oče, dva brata in tri sestre, ki jim izrekamo svoje sožalje. Rajni pa naj počiva v Bogu!

† **Rozalija Zupan** na Obirskem. Dne 2. decembra preteklega leta je umrla na Obirskem na Koroškem spoštovana in priljubljena gospa Rozalija Zupan, mati 14 otrok. Živi jih še 8, med njimi g. Ignacij, obirski župnik. — Svetniška slovenska mati, vedno dobrotno nasmejana. Vprašana pred leti, ali morda toliko molči, da ima vse otroke poštene in dobro preskrbljene, je odgovorila: »Moliti ne morem, kolikor bi rada, zato pa delo in trpljenje Bogu darujem.« In ko so jo otroci na smrtni postelji vprašali po zadnji želji, je rekla: »Ljubite se med seboj! Pač sveta želja in obenem duhovit, času primeren nauk! Naj počiva v Bogu, blaga duša, svojemu narodu pa izprosi bratsko ljubezni in skorajšnjega miru!

Autobusno podjetje S. A. Ing. F. RIBI & C.

Odhod autobusa v Gorico dnevno razen ob nedeljah in praznikih **od 14. uri** izpred glav. kolodvora

Važno opozorilo lovcem

Zveza lovskih društev v Ljubljani opozarja vse člane lovskih društev, da so lovski zakon iz leta 1931 in vse nanj se naslanjajoče banovinske in ministrske uredbe, osobito predpisi o lovopustu, gojenju divjadi, omejitvi odstrela koristne divjadi, prej ko slej v polni veljavi in da se bodo prekrški proti zakonitim določbam ne samo kaznovali po upravnih oblastvih temveč tudi disciplinski zasledovali po pristojnih lovskih društvih. Predpisi za izdajo lovskih kart in tudi takšni predpisi so ostali bistveno neizpremenjeni, kakor so navedeni v letniku 1940 »Lovca« na strani 35, samo kolkovne pristojbine so zaokrožene na lire in sicer kolkovna taksa za prčnjo za lovske karto od 10 din na 4 lire, kolkovne takse za lov brez psa od 30 din na 12 lir, za lov z 1 psom od 40 din na 16 lir, za lov z 2 psoma od 50 din na 20 lir, za lov s 3 psi ali več od 60 din na 24 lir in pokrajinska kolkovna taksa od din 50.— na lir 20.—.

Zavarovalne vsote pri »Zedinjeni zavarovalnici« so se povišale iz dinarjev v lire tako, da je vsak član zavarovan v nezgodnem zavarovanju za lir 10.000, oziroma lir 5000, v jamstvenem zavarovanju za lir 10.000, oziroma največ za lir 30.000, za poškodbe ali usmrtnite osebe in za lir 500 za poškodbe stvari ali živali. Povišanja so dopustna v smislu zavarovalne pogodbe na zneske, navedene v 7. številki »Lovca« iz leta 1940. Premije za povišanje je vplačati naravnost pri Zvezi, ali na njen čekovni račun. št. 11942 s pristavkom: premija za povišanje lovske zavarovalnice.

Vsi lovci, ki so ob vrnitvi lovskega orožja prejeli kakše tuje lovske puške, se pozivajo, da nemudoma v izogib neljubih posledic naznanijo pristojnemu lovskeemu društvu točen popis tujih lovskih pušk ki se nahajajo v njih štrambji ali posesti, osobito pa pri tem navedejo sistem, kaliber, tvornico, oziroma puškarska, kjer je puška izdelana in tvorniško številko.

Francesco Perlli

37

Neznani učenc

Zgodovinski roman iz Kristusovih časov. Prevedel dr. Jože Lovrenčič.

Marcus se je čutil vedno ponižan, kadar se je spomnil, da je obrezan. Ob pogledu na novo pokrajino, vso v sinjini in krvorodečih barvah, se mu je pa zdel spomin na obredno odkrčenje kot nekaj svetega, kar naj ga privede k novemu skrivnostnemu božanstvu.

2.

Ladja je medtem prispela v pristan in mor narji so že spuščali jadra kakaj veter je pihal ob strani in veliki valovi ki so butali ob sprednji del, so se razbijali med rogovi krave Nut.

Polagoma je postala obala razločnejša. Onstran razburkanih valov, ki so polnili ozračje s peno in bučanjem, se je videl grič, ves v zelenem drevju, čigar vejevje je bilo v jutranji luči vijoličasto. Na vrhu griča je bil kup majhnih, nizkih hiš s pločatimi strehami, samo v sredi je bilo večje povelopje z majhno kupolo, obdano z nekaj palmami. To poslopje je bilo sinagoga, kraj za Jopa.

Ogromno, rdeče in še medlo sonce je pravkar vzhajalo in je bilo kakor bakren štiti, ko pride iz kovačnice.

Obala in vsa okolica je mrgolela ljudi in živali kakor mravjišče.

Thamusovo ladjo so se težavo usmerili in premikali proti lesenemu pomolu, ki je bil samo za poštne jadrnice, in spustili sidro.

Krdelo legionarjev v šlemih in oklepnih je čakalo, da prevzame poštne pošiljke. Ko so zagledali Marka Adonija, ki se je med prvimi izkrcal, so iztegnili roko v pozdrav.

Spremembe v prometu potniških vlakov

Pričenši s ponedeljkom, dne 19. januarja 1942-XX začno veljati naslednje spremembe v prometu potniških vlakov:

1. Na progi LJUBLJANA-VRHNIKA trg vozita zopet dnevno redno mešani vlak št. 8034 z odhodom z Vrhnika trga ob 9.26 in s prihodom v Ljubljano ob 10.01 ter mešani vlak št. 8033 z odhodom iz Ljubljane ob 11.15 in s prihodom na Vrhnika trg ob 11.50.

2. Na progi NOVO MESTO-STRAŽA TOPOLICE vozita zopet dnevno redno mešani vlak št. 9536 z odhodom iz Novega mesta ob 14.40 in s prihodom v Stražo Toplice ob 14.58 ter mešani vlak št. 9537 z odhodom iz Straže Toplice ob 15.27 in s prihodom v Novo mesto ob 15.45. Izostaneta na na tej progi dnevno redno mešani vlak št. 9540 z odhodom iz Novega mesta ob 19.50 in s prihodom v Stražo Toplice ob 20.08 ter mešani vlak št. 9541 z odhodom iz Straže Toplice ob 20.22 in s prihodom v Novo mesto ob 20.40.

3. Na progi LJUBLJANA-ZALOG vozita zopet dnevno redno potniški vlak št. 636 z odhodom iz Ljubljane ob 7.40 in s prihodom v Zalog ob 7.55, dalje vlak št. 630 z odhodom iz Ljubljane ob 14.20 in s prihodom v Zalog ob 14.35. V obratni smeri vozita dnevno redno vlak št. 637 z odhodom iz Zaloga ob 8.05 ter s prihodom v Ljubljano ob 8.20 ter vlak št. 613 z odhodom iz Zaloga ob 14.41 in s prihodom v Ljubljano ob 14.53.

Na navedeni progi pa izostaneta dnevno redno potniški vlak št. 624 b z odhodom iz Ljubljane ob 8.05 in s prihodom v Zalog ob 8.19, ter vlak št. 625 b z odhodom iz Zaloga ob 8.26 in s prihodom v Ljubljano ob 8.41.

Smučarski vlak Ljubljana—Višnja gora—Stična

V nedeljo, dne 18. januarja vozi na progi Ljubljana-Stična posebni izletniški vlak z odhodom iz Ljubljane ob 8.05 in s prihodom v Višnjo goro ob 9.05, odnošno v Stično ob 9.20. V obratni smeri odhaja posebni vlak iz Stične ob 16.25, iz Višnje gore ob 16.42 in prihaja v Ljubljano ob 17.41.

Vsi smučarji in izletniki za postaje do Stične se v lastnem interesu opozarjajo, da uporabljajo prvenstveno oba navedena izletniška vlaka, v katerih bo dovolj sedežev.

— **Nalaho sneži.** V petek je v malih presledkih ves dan snežilo. Tu in tam močnejše. Padlo je do 5 cm novega snega. Padavin je meteorološki zavod nameril za 2.9 mm. V petek se je čez dan temperatura nekoliko izboljšala in je bila dosežena popoldne najvišja — 5.6 stop. C. V soboto jutraj je termometer padel na — 8.8 stop. C, torej za malenkost nasproti prejšnjemu dnevu. Barometer še pada. V soboto je bilo stanje 762.9 mm. Po deželi je močno snežilo. Težave so nastale zaradi prevoza drv v mesto. Po gozdovih je nagradenih ogromno že pripravljenih bukovih drv. Cena drvam na mestu je zadnji čas primerno poskočila. Sobotni trg je bil zaradi slabega vremena srednji. Gospodnje so hitro nakupovale vse potrebščine za kuhinjo. Živilski trg pa je zadnje dneve oživiljal šele okoli 9. Poprej vlada mrtvilo. Zadnje dneve je temperatura vedno pod ničlo. V januarju pa smo že imeli tudi visoko temperaturo nad ničlo, ko je bilo 6. t. m. doseženih celo 8.6 stop. C. nad ničlo.

Vse vrste oglasov za „SLOVENCA“ in „DOMOLJUBA“ lahko naročate v naši podružnici v NOVEM MESTU

— **Zahvala.** Ob nenadni, bridki izgubi našega iskreno ljubljenega sina Ivana, policijskega komisarja, nam je došlo toliko pristrčnih sožalnih izjav, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti. Zato izrekamo vsem tem potom našo najtoplejšo zahvalo. — **Rodbina Polakova.**

— **Važen delavski sestanek** bo v nedeljo, 18. jan. ob 10 v veliki dvorani Pokrajinske delavske zveze, Miklošičeva 22. Tekom prihodnjega tedna bodo pogajanja za sklenitev novih kolektivnih pogodb za pleskarje, soboslikarje, kleparje, monterje, instalaterje, mizarje, krojače, modiste, živilje in dimnikarje, s katerimi se bo uredilo delovno razmerje za leto 1942. Vabimo na sestanek

»Ave, gospod!«
 Spoznal so ga, da je plemič iz Rima.
 »Ave!« jim je odgovoril Marcus in bil vesel ob pogledu na rimske vojake. »Kje je vaš poveljnik?«

»Tam spodaj pri carinarnici. Pojdi z nami, gospod,« je odgovoril eden izmed legionarjev.

Kakih sto korakov od pomola je bila za pregrajo pod nekako stredo miza, za katero je sedel carinik, ki je izterjal mitnino in mostnino. Stražilo ga je nekaj vojakov in Marcus je videl, kako se je med njimi dvignil centurionov šlem s perjanico.

Medtem ko so sužnji pod Megaklesovim nadzorstvom raztovarjali prtljago, je šel Marcus s Simonom, ki je poznal kraje in ga vodil, proti izhodu. Okoli carinarnice so se gnetli potni Judje e culami. Vse vprek so vpili v aramejščini, a nekateri tudi grški, in se jezili zaradi visoke carine. Vojaki so se brezčutno upirali na sulice in bili pripravljani, da bi v slučaju potrebe nastopili. Na mizi so se vrstili zloženi kupi rimskih sestercev in srebrnih siklov.

Ko je centurion zagledal Marka, je stopil v pozor in iztegnil roko v pozdrav.

»Ave, gospod! Ali greš v Jeruzalem?«
 »V Jeruzalem s svojimi sužnji,« je odgovoril Marcus.

»Ali smem vprašati, gospod, iz katere rodbine si?«

»Iz rodbine Valerijev, sin Valerija Grata.«
 »O, gospod,« je vzkliznil veselo začuden centurion. »jaz sem še služil pod tvojim očetom! Dvajset let sem že v Judeji. Tvoj oče je bil velik in pogumen gospod.«

»Moje očeta si poznal? Tvoje ime?« je vprašal Marcus.

»Cornelius sem in pripadam h kohorti jeruzalemske posadke pod poveljstvom Sisinija Panza.«

odboje delavskih strokovnih organizacij gornjih strok. Sestanka se lahko udeležijo tudi ostali delavci gornjih strok, ker bodo na sestanku podana poročila tudi o drugih važnih delavskih zadevah (izredne brezposelne podpore, minimalne mezde itd.). — Pokrajinska delavska zveza v Ljubljani.

— **Trgovci s tkaninami, oblačilnimi predmeti** in obutvijo dobe v pisarni Združenja trgovcev in gostilničarjev Ljubljanske pokrajine v Trgovskem domu pregledno tabelo za naročanje nabavnih bonov.

— **Gotovo preberite** zadnjo rakovniško knjižico: »Japonski vzgled«. Stane le 70 cent.

Ljubljana

1 **Cerkvene slovesnosti pri Sv. Petru** v Ljubljani. Danes, 18. januarja praznujemo pri Sv. Petru spomin stolovanja apostola prvaka v Rimu. Ta dan je v župni cerkvi tudi celodnevno čiščenje sv. Rešnjega Telesa. Svete maše bodo ob navadnih urah; ob 9. bo slovesna peta maša; zadnja maša bo ob 11. Popoldne ob 2. bo pridiga, nato slovesne pete litanije Matere božje. Ob 5. popoldne bo sklep celodnevnega čiščenja: kratka pridiga, slovesne pete litanije presv. Srca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov. Vse župljane, pa tudi druge ljubljanske vernike lepo vabimo, da ta dan pridejo k Sv. Petru počastiti Jezusa v najsvetejšem zakramentu in njegovega prvga apostola sv. Petra.

KOMEDIJA GLEDALIŠČE MLADIH LJUBLJANA in JAZZ VESELI BERAČI FRANČIŠKANSKA DVORANA

SOBOTA 17. t. m. ob 18.30 — NEDELJA 18. t. m. ob 14.30 — PONEDELJEK 19. t. m. ob 18.30

1 **Kongregacija gospodincev pri sv. Jožetu** ima svoj redni sestanek v ponedeljek 19. januarja ob pol 7 zvečer.

1 **Hišno gospodinski posli, služkinje itd.** se vabijo danes, 18. januarja 1942 ob 5 popoldne na sestanek, ki bo v prostorih Pokrajinske delavske zveze, Miklošičeva c. 22 (Delavska zbornica). — Sindikat hišno gospodinskih poslov.

1 **Mesto venca na grob gospe Marije Černe** sta darovali družini Blažič in Dolinar 100 lir Vincencijevi konferenci v Trnovem. Iskrena hvala!

1 **Kdo še ni videl in slišal** spevoigrice »Kovačev študent«, ki jo je uglasil naš priznani skladatelj Vinko Vodopivec? V nedeljo, 1. februarja jo bodo v frančiškanski dvorani zapeli veliki Frančiškovi križarji. Istočasno bodo uprizorili tudi Gheonovo dramatisirano legendo »Vražji most«. Preskrbite si vstopnico v predprodaji!

Berimo rakovniške „Knjižice“!

1. jan.: **Bog pomagaj** — 15. jan.: **Japonski vzgled** — 1. febr. izide: **Več srca**

1 **Koncert predklasične orgelske glasbe**, ki ga bo izvajal v ponedeljek, 19. t. m. ob pol sedmih zvečer v Hubadovi dvorani (posl. Glasbene Matice) skladatelj prof. Matija Tomc ima naslednji spored: I. De Orto (okr. 1500): Ave Maria; II. Brumel (okr. 1500): Regina Coeli; III. Schlick (roj. 1460): Koralna zaigra »Marija, nežna roža«; IV. Sweelinck (1562—1621): Variacije na koral »Moje življenje se bliža koncu«; V. Frescobaldi (1583—1644): Preludij in fuga (g-mol); VI. Buxtehude (1637—1707): Preludij in fuga fis-mol; VII. Pachelbel (1653—1706): Koralna zaigra »O, jagnje božje«; VIII. Böhm (161—1733): Preludij in fuga e-dur; IX. Händl (1685—1759): Koncert v b-duru I. stavek; X. Bach (1685—1750): Preludij in fuga g-dur. Opozarjamo, da bo začetek točno ob pol 7. Konec ob tri četrt na 8. Vse, ki se zanimajo za orgelske skladbe in igro na orglah, opozarjamo na ta koncert. Predprodaja v knjigarni Glasbene Matice.

1 **Za mestne reveže** sta podarila ga. Milka in g. Jože Klarič iz Novih Sel pri Kočevju 100 lir namesto venca na krsto g. Josipa Stupice; g. Franc Miklič, lastnik »Hotela Metropol«, pa je nakazal 100 lir. Mestno poglavarstvo izreka darovalcem najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranici.

1 **Otroci in starši!** Ali ste že videli krasno opereto »Janko in Metka«? Gotovo ne. Zato pridite v nedeljo, 18. januarja ob pol 5 popoldne v dvorano mladinskega zavetišča v Zeleni jami. Vljudno vas vabi Prosveta v Zeleni jami. Cene običajne.

1 **V sredo 21. t. m. bo ob pol 7 zvečer** v Frančiškanski dvorani koncert znanega koncertnega tenorja g. Slavka Lukmana, ki ga bo spremljal g. Alfred Riegl. Predprodaja vstopnic je v trafiki Sever, Selenburgova ulica. Med posameznimi pevskeimi točkami bodo recitirane slovenske lirčne pesmi.

Urad za registracijo biciklov in kočij v Beethovnovi ulici 7 postuje za stranke vsak delavnik od 9—14. Tudi pogrešane kočije in bicikle, ki so bili — ali oddani na vojne vežbe ali odtujeni — morajo lastniki javiti temu uradu. Prav tu morajo javiti lastniki vozil tudi vsako spremembo bivališča. Oboja obvestila, pravočasno predložena, so takse prosta. Kočije in kolesa, ki so dotrajana ali ki so zaradi kvara postala neuporabna za promet, morajo lastniki objaviti, obenem je treba vrniti evidenčno tablico in prometno knjižico temu uradu. Ta odjava se mora kolkovati s kolkom za 4 lire. Razen tega mora lastnik plačati celo redno takso. — Kr. Kvestura v Ljubljani.

1 **Akad. slikar prof. Saša Šantel** bo v nedeljo ob 11 popoldne tolmachił slike na razstavi akad. slikarja Zorana Musiča v galeriji Obersnel na Gospo-svetski cesti 3. Gornji prostori galerije, kjer se vsi razstava, bodo tudi ob tej priliki, kakor vse ostale dni, toplo zakurjeni.

1 **Vse perice in mlekarice** ter sploh vsi, ki imajo v ljubljanski občini opraviti z mlekom, so bili meseca novembra cepljeni proti tifusu. Mestni fizikat bo v ponedeljek in torek, 19. in 20. t. m., napravil kontrolni pregled vseh cepljenih oseb na mitnicah in tudi po mestu, zato pa morajo vsi imeti pri sebi potrdilo o opravljenem cepljenju ter ga na zahtevo pokazati uradnim organom.

1 **Združenje čevljarjev v Ljubljani** naznanja, da se v najkrajšem času prične prikojevalni tečaj ter vabi interese, da se najkasneje do 22. t. m. prijavijo v združenju. — Uprava.

1 **Institut italijanske kulture** obvešča, da se bodo v ponedeljek 19. januarja nadaljevali vsi tečajni na institutu. Dalje se obveščajo vsi oni, ki se zanimajo za italijansko literaturo, da je knjižnica instituta obogatela z italijansko Enciklopedijo Troccani (41 knjig).

1 **V frančiškanski dvorani** bo danes popoldne ob 5 dobro poskrbljeno za pošteno zabavo. Stolna prosveta vam vprizori komedijo »Zmešnjava nad zmešnjavo« v treh dejanjih, ki bo vzbudila vaše smeha. V odmorih vas bo zabaval orkester. Čisti dobček te uprizoritve gre v korist bednim in potrebnim. Sezite po vstopnicah pri blagajni takoj v prvih urah popoldne pri blagajni v frančiškanski pasaji.

1 **Pozor!** Ukradeno mi je bilo kolo znamke »Styria«, št. 550.961, tablica št. 235.342. Kolo je rdeče pleskano. Kdor ga izleži in mi ga pripelje nazaj, dobim 500 lir nagrade. Petrič Jakob, mesarja. Ljubljana

1 **O cenah na ljubljanskem živilskem trgu.** Prejeli smo: Ker sem bil nekaj dni na službenem potu, sem šele sedaj izvedel, da je neki ljubljanski dnevnik po tabeli o gibanju cen za zelenjavo, ki je bila objavljena v januarjski številki »Sadjarja in vrtnarja«, napisal obširen članek. V omenjeni tabeli je pa ne-ljuba tiskovna pomanjka: iznad razpredelkov za meseca maj in junij niso označene cene v dinarjih. Glavnata solata je torej imela v juniju ceno 14 dinarjev, nato pa v juliju 2 liri, berivka v juniju 10 dinarjev itd. Štvar torej zares ni tako tragična, kakor bi kdo sodil na prvi pogled, in bo tudi »Sadjar

in vrtnar« v prihodnji številki to pomoto prav rad popravil. Kratka pripomba glede špinacov pod tabelo je pa opravičena: cena špinaca 1.50 do 3 lire v novembru in decembru je gotovo prenižka, če je ob istem času bila določena cena za korenček po 2.50 lir in za brstnati kapus po 5 lir. — C. J.

Gledališče

Drama. Nedelja, 18. jan., ob 14: »Dom«. Izven. Znižane cene. Ob 17: »Voda«. Izven. — Ponedeljek, 19. jan.: Zaprt. — Torek, 20. jan., ob 17.30: »O, ta mladina!« Red Terek.

Opera. Nedelja, 18. jan., ob 10: »Preludij in zmaj«. Izven. Mladinska predstava. Zelo znižane cene. Ob 15: »Ples v Operi«. Opereta. Izven. — Ponedeljek, 19. jan.: Zaprt. — Torek, 20. jan.: Zaprt.

Mrakovo gledališče

Frančiškanska dvorana
 Nedelja, 18. t. m. »Pavlihovci«. Začetek ob 10.30 popoldne. — Torek, 20. t. m. »Elektra«. Premiera. Začetek ob 18. Blagajna franč. dvorane danes od 9—13 in od 15—17.

Rokodelski oder

Danes popoldne ob 5 bo prva uprizoritev vesele komedije: »Velika skušnjava« na Rokodelskem odru. V igri gre za dediščino, ki jo je zapustil neki stric svoji zvesti sorodnici. Ta dediščina privede končno več ljudi v veliko skušnjavo. Vmes se pleče ljubezen, nji ob strani pa briljantna dedek in kuharica Urška s svojo preprosto komiko. Vloge so zasedene z najboljšimi močmi. Vsem, ki si žele prijetnega razvedrila, obisk toplo priporočamo. Vstopnice si nabavite že v predprodaji, da ne bo navala pred predstavo. Predprodaja je danes od 10—12 in od 3 dalje do pričetka, ki bo točno ob 5, v društveni pisarni, Petrankova 12-1.

Služba trafik v nedeljo

V nedeljo, 18. januarja, bodo odprte naslednje trafike:

Od 7 do 20: Bric, Medvedova; kiosk, kolodvor; Kočnik, Cernetova 17; Francot, Tyrševa 53; Levstek, Pokopališka; kiosk pri progi; Blas, Doberdobska 3; Ravnikar, Poljanska 51; Resnik, Zaloška, stara mitnica; Mlakar, Resljeva, kiosk, križišče Sv. Petra c.; Ahčin, Frančiškanska 6; Jerman, Blei-voisova, kiosk, križišče Celovška c.; Kotak, Aleksandrova 1; Vadjnal, Židovska 1; Soukal, Pred škofijo 12; Hitti, Sv. Florijana 12; Kranjc, Opekar-ska c., kiosk pri Ljubljancih; Novak, Tržaška 45; Škerl, Cesta na Brdo, kiosk pri progi.

Od 7 do 13 pa bodo odprte: Erjavec, Celovška 34; Unk, Vodnikova 81; Leskovšek, Tyrševa, kiosk nasproti Gospodarske zveze; Šmon, Zelena jama, kiosk pri Kolinski tovarni; Mekinda, Društvena 27; Preša, Poljanski nasip, kiosk, Ljudska tablica; Graizer, Šmartinska 18; Kolar, Tabor, kiosk; Valenta, Kolodvorska 41; Hafner, Marijin trg, kiosk; Novak, Miklošičeva 20; Kladnik, Tyrševa 9; Lesjak, Bleiweisova 14; Košir, Gregorčičeva 12; Sattler, Gallusovo nabrežje, kiosk pri št. Jakob. mostu; Radešič, Jeranova 1; Dolenc, Cesta na Rožnik, kiosk.

Lekarne

Nofno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič — Tržaška 48. — V ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočvar, Celovška 62, in mr. Gartus, Moste — Zaloška 47.

S Spodnjega Stajerskega

V Mariboru je umrla v 35. letu starosti dobra mati in skrbna žena gospa Babnik Mina, bivša učiteljica v Jarenini pri Mariboru. Pokoj njeni blagi duši!

Za družino in mladino

Koliko moreš storiti za otroka?

Malo se dá storiti. Vendar, kolikor se le dá, to je treba staršem vestno opraviti. Glejmo, kaj piše švicarski list, kjer je vzgoja brez dvoma na višku, o tem, koliko morejo starši doma storiti za otroke, da bi kaj zaleglo:

Predvsem je tu važnega pomena bojazen mater, da ne bodo videli starokopitne. Da bi ne bilo treba poslušati tozadevnih očitkov doraščajočih hčer in sinov, popuščajo matere v vsem, še celo v takih primerih, kjer bi morale zaradi vzgojnih, zdravstvenih in denarnih vzrokov brezpogojno reči »ne«. Otrok čuti materino omahljivost, jo izrabi in postane tiran vse družine. Največja vzgojna težkoča je dandanost ta, da so starši izgubili vero v svojo avtoriteto in da tudi več ne verjamejo v svoje vzgojiteljske naloge.

Nič ne zaleže, če starši poskrbijo le za razvoj naravnih zmognosti, saj je nadnaravni poklic človeka najvišja vzgojna zapoved. Ta vzgoja pa ni izvedljiva brez vzgoje za poštovanje, za premagovanje, za obvladovanje svoje volje. Če zaslišimo vprašanje otroka: »Drugi pa smejo, zakaj se moram pa jaz odreči?«, tedaj naj mati otroku razloži, zakaj se mora odreči. Mati mora pa biti toliko močna, da se ne da omečiti ne s prošnjami ne z laskanjem in kljubovalnostjo, ampak naj v dobronosti ostane trdna. Sicer si sama izpdkopije svojo avtoriteto in si vzgoji otroka, ki misli, da mu mora biti vsaktera želja izpolnjena in da se mu ni treba nikoli premagati. Tako nastanejo tisti sebični, trdosrčni otroci, ki vidijo povsod samo svoj »jaz« in pa šport.

Kako naj iz takih otrok postanejo dobrasrčne, poštivne zakonske žene in matere in pomočnice svoje domovine in kako dolžnostni, vestni možje in očetje?

Kako je v mišljenju toliko deklet pa tudi sedanjih fantov poglavitno vprašanje o oblekah! Le kar je najmodernejša, je zadosti dobro za šport in vsakdanjo uporabo. Tu se mora znati otrok brezpogojno odreči, mati mora z vso odločnostjo vztrajati na čim večji preprostosti in se ne sme z ničemer dati zavesti v večje izdatke, kakor pa jih zmore in so stanu primerni.

Kjer mislijo starši, da morajo upravičeno kaj slabega očitati šoli in učiteljskemu osebju, naj to storijo na pravem mestu. Ne kar tjavendan psovati, marveč naj gredo k dotični osebi in k ravnatelju, kjer so v kakem razredu zares kake no-

mogoče stvari, se naj starši združijo in naj skupno predložijo svoje zahteve. Le tako se kaj doseže.

K prvom šolskim skrbem, ki se nemara pojavijo, spada tudi šolska utrjenost, ki se pokaže navadno v dobi pubertete pri obeh spolih. V tej dobi je to naravni pojav zaradi duševnih in telesnih sprememb. Tu naj starši dobrohotno pomagajo, da se težavna doba premaga, ne smejo pa

Domačija v snegu.

popustiti in otroka tebi nič meni nič vzeti iz šole! Če je pa kaka bolezen opazna, pa naj gredo z njim k zdravniku.

Ali naj bi pomagali pri nalogah? Učitelstvo naj bi predmete tako razlagalo, da more otrok sam napraviti naloge. A nadzorovati je treba naloge in skrbeti za to, da jih otrok zares izvrši.

Instrukcije naj bi imel otrok le tedaj, če je zaradi daljše odsotnosti iz šole preveč zaostal. Če je otrok trajno preslaboten, da bi mogel napredovati, ga pustimo, da dotični razred ponavlja.

Prav posebno odgovornost zadeva starše glede na prosti čas otroka. Prostost bodi tudi razvedrilo! Glede na to točko je najbolj važno razpoloženje doma. Ko pride otrok domov, pa dobi dobrohotno, mirno mater, mu je to že koj v odpočitek in razvedrilo. Če je pa mati slabe volje, muhasta, razburjena; če se oče in mati pravkar pričata, tedaj se otrok rad izogiba doma in si drugje poišče razvedrilo. Zatorej naj bi se mati, kolikor le more, potrudila, da najde otrok radostno domače ozračje. Potem bo tudi uspešno, da se bodo otroci — obojega spola — radi poprijeli domačih del, da bodo hčerke pomagale materi pri gospodinjstvu, a sinovi bodo delali kaj na vrtu ali izvršili kako rokodelsko opravilo za domačo hišo.

žinah izločajo pline ali paro. Tu se lahko pokaže vplivanje rastline na rastlino. Raziskave so pokazale, da tudi korenine nekaterih rastlin izločajo plinske snovi, ki ovirajo rast in ki vplivajo na druge rastline prav tako kot jabolka.

Vidimo, da imamo tudi v rastlinskem, kot v človeškem življenju, različna prijateljstva in prav tako sovraštva. So rastline, ki so druga drugi dobre, in so, ki se sovražijo. Na take nove izsledke nas je napotilo dihanje našega domačega jabolka.

Morala brez vere

Morala brez vere, kakršno nekatere knjige in vodilne besede še zmeraj proslavljajo, si mora nujno poiskati nadomestek za vero, da utegne svojim naukom nuditi potrebno hrbtnico, brez katere nimajo enotnosti in spricho splošnosti tudi nobene moči, ki bi te nauke vezale in držala skupaj. Laično vzgojstvo se je, zlasti v Franciji, pomagalo z raznimi nadomestki, med drugimi tudi s »solidarnostjo« in »socializmom«. Toda tisti, ki so bili med njimi bolj uvidni, so se kmalu prepričali o pomanjkljivosti teh surrogatov. Zakaj, navadno občutenje solidarnosti samo po sebi ni, da bi moglo brzdati in krotiti vse tiste različne protimoralne in protisolidarne elemente, ki jih že zgolj zaradi izvirnega greha človek vsebuje in ki nasprotujejo temu, da bi utegnili ljudje zares socialno živeti drug z drugim. Za to so potrebne krepkejše, nadsocialne sile! Robespierre je bil hudo v zmoti, ko je zamenjal križ na oltarju cerkve Notre Dame v Parizu za »bojinjo razuma«, to je z našemljeno igralko, in je menil, da je na ta način nadomestil mistično abstraktnost z živo stvarnostjo. V resnici pa je pobožanstvena pamet jako onemogla ab-

Dve zimski obleki za pod plašč.

Moč jabolčnega dihanja

Nihče ne bi našemu jabolku prisodil, da v svojem zrelem stanju vodi nekakšno plinsko vojno s svojo okolico. Znano je, da jabolko, ko dozoreva, izdihava poseben plin. Razen ogljikove kisline so našli v plinih, ki jih izdihava jabolko, tudi etilen. Ta plin, kakor pravijo raziskovalci, pa nastaja v presnavljanju mnogih rastlin in se širi po okolici.

Ze dolgo je znano, da krompirjeve klice v ozračju laboratorija in v svetilnem plinu zastajajo v rasti na dolžino, a se večajo glede na svojo debelino. Iste pojave so dognali v plinih, ki jih izdihavajo zrela jabolka. Iz jabolčnega tkiva so proizvajali pristni etilen, ki je bil kemično isti kot etilen, ki ga izdihavajo zrela jabolka. Po mnogih novih poskusih se je znanstvenikom posrečilo dognati, da je etilen, ki se tvori v jabolkih in v mnogih drugih sadežih, tista snov, ki zorenje uvaža in ga pospešuje. Etilen tudi povzroča barvo sadežev.

Zanimiv poskus je pokazal, da plin, ki ga jabolka izdihavajo, vpliva tudi na odpadajoče listje: listnate vejice nekega grma so dali v kozarec vode in so ga izpostavili jabolčnemu in čistem ozračju. Ze čez pet dni je vse listje v jabolčnemu ozračju odpadlo, v navadnem ozračju pa so odpadli samo nekateri listi. Prav tako se je zgodilo z vejico grma, ki je bila polna jagod. Petnajst teh jagod so dali pod kozarec s čistim zrakom, 15 pa pod kozarec, kjer je bilo še troje jabolka. Uspeh je bil naravnost čudovit: čez tri dni so bile jagode v čistem zraku zelene kot prej, v jabolčnem ozračju pa so bile oranžno rdeče.

Kakor čudež se nam zdijo učinki jabolčnega dihanja in nam nudijo nove vpogleda v odnose med rastlinami. Predvsem so poskusi dokazali, da vsebujejo rastline snovi, ki vplivajo na druge rastline pospešujoče ali pa so jim v oviro. Tudi tu vidimo potrjeno to, kako razni strupi in dražljive snovi škodujejo ali pa, če jih je manj, koristijo. V prosti prirodi takaj dražljaji pač le malo kdaj nastopajo. Drugače pa je v pokrajinah, kjer so strnjeni gozdovi, kjer rastline v velikih mno-

straktnost, ki mora propasti povsod tam, kjer ji je zaupano golo duhovno vodstvo množic. Križ pa se je kot ljudsko pedagoška stvarnost ohranil in obnesel skoraj dva tisoč let. Svečeniški »božice pameti« obvladajo v najboljšem primeru samo zunanje okraje človeške duše. Samo služabniki besed o razodetju, torej evangelija naše vere, ki je najbolj jedrnat razrešitev uganke človeškega srca, morejo oprati greha vse demonske nagone in razsvetliti vse njihove brezdanje globine.

Orientalna pripovedka

V sivi davnini je živel kralj. Imel je tri sinove. Vzgaljal jih je krepotino in skrbel, da so bili poučeni v najboljših naukih in v vseh vedah. Otroci so postali mladeniči, dorasli so v može. V boju s sosednimi, sovražnimi državami so si pridobili lep sloves, in ves narod, s kraljem vred, je bil ponosen na kraljeviče.

Zaradi njihovih različnih nravi je kralj večkrat razmišljal, kateri izmed njih naj bi postal njeov naslednik, kajti v deželi je veljala postava, da dedno nasledstvo ni pripadlo ravnopravno. O tem se je kralj tudi posvetoval s svojimi ministri, izmed katerih je eden dajal prednost temu, drugi drugemu kraljeviču.

Izmed vseh učiteljev, ki so poučevali kraljeviče, je kralj najbolj cenil starega zvezdoslovca. Če je znanje njegovih ministrov odpravljalo, mu je ta s svojim modrim svetom čestito pomagal rešiti marsikatero važno vprašanje. In ker je z naraščajočo kraljevo starostjo vprašanje prestolnega nasledstva postajalo vedno nujnejše, je stopil kralj do tega modrijana.

Ločen od sveta je zvezdoslovec domoval v nekem visokem stolpu, da se je mogel nemoteno baviti z opazovanjem neba. Kralj se je nameril nanj, ko je vprav preračunaval tek ozvezdij in skoraj se ga ni upal motiti. Starčkova učenost je bila za kralja samega knjiga s sedmimi pečati. Vedel je pač, da sonce (dozdevno) v 24 urah enkrat obkroži zemljo, da torej v vsakokratnih šestih urah dopolni četrtninski krog ali pa pravi kot, bilo mu je pa nerazumljivo, kako se po sončnem teku more razen časa določiti tudi kraj. Ravno zato je v visokem stolpu občudoval časti vrednega mojstra.

Kralj je modrijanu razodel svoje skrbi in mu razložil, da bi v teh težkih časih za svojega naslednika moral vsekakor določiti najmodrejšega sina. Mnenja učiteljev in ministrov pa so si popolnoma nasprotna. Stari zvezdoslovec je nagubančil čelo in dolgo resno razmišljal. Izprosil si je daljšo dobo za premislek.

Po modrijanovem predlogu je kralj svojim sinovom zastavil nalogo, ki jo je izmislil stari zvezdoslovec. Zbral je svoje tri sinove in jim takole govoril:

»Ljubi sinovi! Čutim, da vas kmalu zapustim. Moja roka je postala že tako slaba, da morem komaj še držati žezlo, in krona me teži. Prišla je ura, ko moram določiti naslednika. Veste, da ste mi vsi trije enako dragi. Toda časi so resni, in ljudje postajajo prevzetnejši. Vodenje bo vedno težavnejše, in samo najmodrejši se bo mogel obdržati. Zato vam bom zastavil nalogo in kdor jo reši najbolje, postane moj naslednik.«

Sinovi so bili s tem zadovoljni in stari kralj je nadaljeval:

»Daleč od tu, na drugem koncu države, je velika visoka planota. Vedno kristalno čisto nebo se boči nad njo, toda nobeno drevo, ne grm, ne daje sence. Tam iščite mojo krono na dan enakonočja. Moj stari služabnik naj vas spremlja.«

Sinovi so odšli s starim služabnikom. Po dolgih, težkih potih so na predvečer pred enakonočjem izmučeni dospeli do vnožja visoke ravnine. Vendar pa jim stari služabnik ni dopustil, da bi se odpočili, ker naslednji dan, ko bo sonce stalo najvišje, se naj začne poskus. Pustili so svoje konje ter splezali po pobočju. Potem so čvrsto korakali dalje ter ob svitanju dosegli središče planote. Zdad jim je starec ukazal, naj se vpležejo in osvežijo s spanjem, da bodo pripravljene za rešitev naloge. Izmučeni od napore poti so mladeniči zaspali. Ko je sonce stalo v temenišču, jih je služabnik

prebudil. Potem je molče odšel v južno smer. Ne da bi si vedeli pomagati, so se spogledovali med seboj. Blizu ležišča so ugledali velik, okrogel kamen. Oj tega kamna je natančno po nebesnih smereh peljalo osem premih poti. Na kamnu je bil naslednji napis:

»Sledi vedno svojemu spremljevalcu s krepkim korakom takoj. Odpočij se šele ob sončnem zatonu, zaznamovani kamen označuje prostor Tam leži na koncu poti krona skrita v kamnu. In če si šel v pravem merilu, naj ona postane tvoja last. In če ti spomin pomaga pri iskanju, si moreš omejiti pot.«

Ko so bratje to prebrali, so se napotili. Prvi je odšel proti jugu, za služabnikovo sledjo, drugi proti severu, tretji jo je ubral proti severovzhodu.

Kateri od mladeničev si bo priboril krono? (Rešitev sledi.)

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

16

IV.

Borba z razbojniki.

To se je zgodilo poleti, nekega lepega, toplega dne v juliju. Bilo je pa takole. Mi, palčki, smo zvedeli, da bivajo v razvalinah stare hiše na koncu gozda strašni razbojniki, dasi ni še nihče od nas nikoli videl kakega resničnega razbojnika. Tu v sosednjih hišah so se dogajale čudne stvari: nekaj časa so izginjala piščeta iz kurinikov, včasih je izginjalo mleko iz kuhinje, včasih pa je zmanjkala ta ali ona reč iz omare.

»Kdo bi utegnil počenjati take grdobije, če ne razbojniki?« smo si mislili in sklenili, da pomoremo ubogim ljudem. »Tovariši, učinimo hudobne razbojnike! Pomagajmo ljudem! Pripravimo se za boj!« je predlagal Miček in vsi smo se koj odpravili na delo.

Vsi so se lotili priprav. Čiček je snažil svojo puško, Veznal je nasul v svojo smodnika, Zajček je pripravil svojo, a Mornarček in Indijanec sta prinašala patrone.

A najbolj zaposlen od vseh sem bil seveda jaz, Modrijanček. Hitel in tekal sem zdaj sem zdaj tja, trudil sem se, da bi bil vsem v pomoč. Z eno besedo: delal sem, kot se pravi, do onemoglosti.

Vendar se je nekaterim dozdevalo, da ne delam nič.

»Modrijanček, zakaj pa stojš prekrižanih rok?«

»Modrijanček, nikar ne bodi v napotje!«

»Modrijanček, tak pomagaj malo, saj prav nič ne delaš!«

Rešitev zlogovnice od 11. januarja

1. Dolenjsko; 2. Sežana; 3. Jenisej; 4. samovar; 5. Ravnikar; 6. Kosovel; 7. Reval; 8. Mussolini; 9. Kostonjeva; 10. Kartagina; 11. Primorsko; 12. Orvieti; 13. Primož; 14. Jesenice; 15. Viktorija; 16. Tahiti; 17. mandolina; 18. Parizan.

Gregorčičev rek: »Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.«

Zlogovnica

a — a — a — a — de — dra — ga — go — gol — i — in — jen — ka — ko — len list — lon — ma — na — po — po — pur — ra — ra — re — ro — si — sin — stor — ta — to — va — ve — zan — žič.

Iz teh 36 zlogov sestavi 12 besed. Njih pomen je: 1. ruski pisatelj (Revizor); 2. mesto v Poadižju; 3. grški bog; 4. slovenski pesnik († 1869); 5. gora na Gorenjskem; 6. potniška družba; 7. sanjač, navdušenec; 8. močnata jed; 9. staroindsko božanstvo; 10. angleška trdnjava v Aziji; 11. mesto v Zg. Italiji (bojišče v svetovni vojni); 12. muslimanski post.

Prve in nato predzadnje črke, brane navzdol povedo po eno Tavčarjevo povest.

Ti, dekle in žena!

Krepot in značajnost so Tvoje najvišje odlike. Vse človeštvo ima isto merilo za ocenjevanje vrline in po njem sodi:

Tebi čast in spoštovanje ali zaničevanje. Ti odgovarjaš zase in za svojo okolico. Bodi ji svetla luč vodnica po najvišjem vzoru — Mariji.

Stekleno posodo umivaš v mlačni posodi, a jo izpereš v hladni.

Kristalno steklo umiješ z mehko ščetko v vodi, kjer je malo špirta, ali v milnici. Obrisimo ga s snažno krpo, ki ne gredo »mucke« od nje, da se začne svetiti.

Katera je najbolj črna reka v Evropi? To je Donava. Saj izvira v Črnem lesu in se izliva v Črno morje.

Tiho, lahno pada nežni sneg kmalu polje belo bo in breg.

Kmalu bodo bele travne loke veselile stare in otroke.

Staro, mlado, smučalo se bó, solarija, holadri, hajlól!

(Karel Čadež.)

Iz življenja muslimank

Položaj žene v islamu — Mnogoženstvo in odsloviitev žene — Življenje v haremu — Mohamed in ženske

Pravi musliman je redko zadovoljen z eno samo ženo. Ima jih toliko, kolikor jih lahko redi. Pravoverni musliman navadno čaka s poroko tako dolgo, da lahko vzame vsaj dve ženi. Ena sama bi mu bila v sramoto. V severni Afriki, kjer še mnogo dajo na islam, žive žene po haremh. Razen moža ne sme stopiti v harem noben moški.

Muslimanke z zagrinjalom in brez zagrinjala.

Ženskam, tudi Evropejkam, tu in tam dovolijo vstop. Te vedo povedati, kako muslimanke tam žive in prebijejo dan pri ročnih delih.

Ta bitja, ki lahko računajo le na naklonjenost svojega moža, so neveden predmet muslimanovega pogleda. Na ulicah se pokažejo le redko, v enolične bele rjuhe zavite in zastrte. Če le morejo, se izognejo glavnih ulic in hodijo le po zakotnih ulicah, držoč se vestno želja svojih mož. Moških se v velikih lokih izogibljajo.

Islam žene trdo drži

Položaj ženske spada vsekakor med črna poglavja v islamu. Zastopniki stare pravoverne islamske smeri so odločnega mnenja, da je mož v vsakem pogledu nad ženo. V koranu je dovolj dokazov za to. Tako je v tej muslimanovi sveti knjigi zapisano, da imajo moški prednost pred ženskami, da jih smejo nabiti, če se trmoglavo upirajo, da smejo ženske polovico manj dedovati kakor moški in da je pričanje ženske pred so-

dišem prav tako polovico manj vredno, kakor pričanje moške priče.

V Suri 4 je zapisano, da sta bila prvotno moški in ženska eno, nato pa sta se v teku časa razvila v dve samostojni in različni bitji z nenakimi lastnostmi in sposobnostmi. Zaradi svojih naravnih prednosti je mož zaščitnik in gospod nad ženo ter ji je nadrejen. On ima tudi pravico ženo preteptati, vendar tega naj po možnosti brez potrebe ne dela.

Mnogoženstvo

V Maroku, kjer je islam še kolikor toliko čist, je kaj malo odličnih Arabcev, ki bi ne imeli več žena. V predmuslimskih časih Arabcev število žena ni bilo nikdar omejeno. To je ostalo tudi v dobi, ko so Arabci sprejeli islam, vendar je islam mnogoženstvo skušal nekoliko omejiti. Ko so verniki vprašali preroka Mohameda, koliko žena smejo imeti, jim je odgovoril: »Obrzdi štiri, od ostalih pa se loči!«

Kako pa je Mohamed sicer gledal na ženske? Poročajo, da so ga nekoč vprašali, če bodo ženske tudi prišle v nebesa in če ženske smejo obiskovati mošeje. Mohamed je odgovoril: »V nebesa bodo mogoče prišle, kar pa se obiskovanja mošej tiče, je bolje, da ne zahajajo v mošeje, kadar moški opravljajo svoje molitve, ker s svojo navzočnostjo motijo moške med pobožnostjo in odvrtaajo njihove misli od Alaha na sebe.« Zaradi tega je po večini muslimanskih dežel ženskam vstop v mošeje prepovedan.

Muslimani — samj moški — pri molitvi.

Musliman lahko ženo odslovi

Po muslimanskih zakonih sme mož ženo odsloviti, ne da bi moral za to navesti kak razlog. Odsloviitev žena mora nato čakati, kaj se bo nadalje zgodilo z njo. Če mož v treh mesecih odsloviitev prekliče, se mora povrniti k njej v nadaljevanje zakonske skupnosti. Če pa mož vztraja z odsloviitvijo preko treh mesecev, je zakonska zveza pravomočno razdrta. Mož mora ženi izplačati del jutranje, ki ga ji je pri poroki ostal dolžan. V primeru, če žena pričakuje otroka, mora skrbeti zanjo do poroda in še nekaj časa po porodu. V splošnem je sedaj navada, da mož lahko odsloviitev dvakrat prekliče. Če jo izreče tretjič, je zakon dokončno ločen in bi se oba zakonec lahko poročila le v primeru, če bi bila žena vmes poročena z drugim moškim, ki bi jo zopet odslovil. Pravico odsloviitve ima le mož. Žena ima teoretično sicer tudi možnost tožiti za ločitev, dejansko pa tega nikdar ne stori. Če bi kaj takega poskusila, bi se ji sodniki le smejali.

Pri muslimanih je torej žena še vedno izročena na milost in nemilost možu, kar je krščanstvo že pred skoraj 2000 leti odpravilo in je dalo ženskam tiste pravice, ki jim gredo. Muslimanka pa mora živeti v večni negotovosti in strahu, da ne bo iz kakega prav neznanega vzroka pahnjena na cesto. Zato se ni čuditi, če nastopajo tudi med muslimani ljudje, ki zagovarjajo zakon med enim možem in eno ženo in se bore za tak položaj žen kakor ga imajo v deželah s krščansko kulturo.

Za brihtne glave

Kdo bo dobil stavo

Če se Jaka res potruzi, lahko obseže s palecem in kazalcem 23 centimetrov. Nekoč sedi pri mizi in modruje: »Imam majhen leksikon iz šestih zvezkov. Vsak zvezek je pet centimetrov debel. Ves ta leksikon lahko obsežem z eno roko od prve strani prvega zvezka do zadnje strani zadnjega zvezka...« Ker so prijatelji dobro poznali razsežnost njegove roke, so zatrijevali, da to ni mogoče. Jaka pa, da je. Stavili so. Kdo je dobil stavo?

Koliko so stari?

Prijatelj je slavil rojstni dan. Bilo je na njegov petdeseti rojstni dan. Vsi smo mu čestitali. Ko smo sedeli dobro razpoloženi pri polni mizi, smo zvedeli, da so njegova gospa, sinček in hčerka rojeni istega meseca kakor on. Prijatelj, ki je slavil petdeseti rojstni dan, nam je stavil sledeče vprašanje: »Sedaj sem star prav toliko, kot moja žena in oba otroka skupaj. Moja žena je petkrat toliko stara kakor sinček. Jaz in žena skupaj sva šestkrat toliko stara, kakor najina otroka. Sedaj boste vsi lahko zračunali, koliko je vsak izmed nas star.«

Rešitev obeh preglavic

Najprej ju skušaj rešiti sam. Le ko ju boš rešil, poglej rešitev. V prvem primeru je Jaka res dobil stavo. Kako je storil? Zložil je vseh šest zvezkov leksikona tako, da je bila prva stran prvega zvezka tik ob prvi strani drugega zvezka, zadnja stran zadnjega zvezka pa pri zadnji strani petega zvezka. Tako je moral s prsti obsež le štiri zvezke in po en list iz prvega in zadnjega zvezka, kar je z lahkoto storil. — Rešitev druge preglavice: človek, ki obhaja 50. rojstni dan, je 49 let star. Zeni je bilo 35 let, sinčku in hčerki, ki sta bila dvojčka, pa vsakemu 7 let.

Da bodo kupci zadovoljni

Prvi kupec: »Ta čevlji me malo žuli.«
Prodajalec (ljubeznivo): »Nič ne skrbite, gospod, med hojo se usnje vedno raztegne. Ti čevlji so prav kakor nalašč za vašo nogo. Kar vlti so nanjo.«
Drugi kupec (nekoliko pozneje): »Ti čevlji so mi malo preveliki.«
Prodajalec: »Verujte mi, gospod, čevlji mora biti vedno malo večji, ker se usnje skrči, zlasti kadar hodite po mokrem.«
Tretji kupec (še pozneje): »Odlično! Ti čevlji so mi prav in mi odlično pristajajo. Kar vzel jih bom.«
Prodajalec: »In kar je še lepše, gospod, verujte mi, da bodo čevlji takšni tudi ostali. Ne bodo se ne razširili in ne skrčili, dokler jih boste nosili.«

NESPORAZUM

Zivnozdravnik (mlajši dami, ki je prinesla svojega psička na pregled): »Cenjeno ime, prosim?«
»Muki.«

PRENIZEK HOTEL

»Prosim vas, koliko drage so sobe v vašem hotelu?«
»Štirideset lir v prvem nadstropju, trideset v drugem, dvajset v tretjem, petnajst v četrtem.«
»Hvala lepa in oprosite, da sem vas nadlegoval. Vaš hotel je prenizek zame.«

Križanka št. 18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15			16				17				18		
19		20				21					22		
23		24	25			26	27			28	29		
30						31				32			
33	34			35	36		37	38			39	40	
41			42			43				44			
45	46	47		48	49		50	51					
52		53				54				55			
56						57							

Vodoravno: 1. merilo časa, 8. kitajski lirik, 15. časovno razdobje, 16. unesek, obraba, 17. nemška reka, 18. studenec, izvir, 19. bližnji sorodnik, 20. rimski pesnik, 21. dalmatinska trdnjava, 22. italijansko mesto, 23. svetopisemska oseba, 25. odgoja, reditev, 27. evropsko sredstvo, 29. bolečina, žalost, 30. evropski prebivalec, 31. nemško ime, 32. boginja umetnosti, 33. branjarja, šara, 36. del noge, 38. Leskovčeva oseba, 41. domača žival, 42. utežna mera, 43. čarovniški hrib, 44. maloazijska gora, 45. pesniška oblika, 57. nevestina oprema, 49. svetopisemska oseba, 51. del obleke, 52. železniška proga, 53. rusko ime, 54. vez, spona, 55. finski pripovednik, 56. razkroj, razčlenitev, 57. zdravilna rastlina.

Navpično: 1. gorški kraj, 2. cirkuško borščice, 3. del drevesa, 4. del obraza, 5. kiparska snov, 6. svetopisemska oseba, 7. rodovina, pleme, 8. postavna figura, 9. mohamedanska vera, 10. francoski zgodovinar, 11. francoski kraj, 12. vrsta vrh, 13. vozač letala, 14. kmečko orodje, 24. zgodovinski zapisek, 25. francoski kraj, 26. poldrag kamen, 27. slovenski umetnik, 28. azijska državnica, 29. italijansko пристanišče, 33. določen znesek, 34. francoski kipar, 35. koralno otočje, 36. zapisnik, beležka, 37. prisilno delo, 38. junak, polbog, 39. ameriška državnica, 40. gosposka soba, 46. vrsta papir, 47. kraj pri Ljubljani, 48. turški gospodar, 49. morska žival, 50. starorimski pozdrav, 51. balkanska planina.

Rešitev križanke št. 17

Vodoravno: 1. kri, 4. Verena, 10. Ramon, 15. lava, 16. gorila, 17. mati, 18. Eboli, 19. sinica, 20. rok, 21. kino, 22. Dakija, 23. Rače, 24. Ada, 26. narava, 28. bober, 30. Gema, 32. sirena, 33. kuha, 37. Otelo, 39. mika lo, 41. Sam, 42. dete, 43. pisava, 44. Pako, 45. ilo, 46. sonata, 47. Devin, 48. čada, 49. Tirolo, 50. rama.

Navpično: 1. kleka 2. rabi, 3. Ivona, 4. Valona, 5. egida, 6. rosa, 7. erika, 8. Ninive, 9. Alija, 10. raca, 11. Amaro, 16. marabu, 13. Otoče, 14. Nike, 25. Detela, 27. Rimini, 28. balada, 29. Ramona, 30. Godič, 31. Metod, 32. Sopot, 33. risar, 34. naval, 35. Koper, 36. Hakim, 38. leca, 40. Kato, 41. Sava.

Pozabljeni zakladi

Ljudje so pri skrivanju svojih bornih prihrankov sila iznajdljivi. Toda na ta način je že mnogo denarja zašlo v peč in postalo žrtev ognja ali pa hrana za molje. Neka Berlinčanka je spravila svoje prihranke pod parket. Lepega dne jih ni bilo več. Izkazalo se je, da je dal gospodar popraviti parket. Nekoč drugi je zopet skrnil denar v vrečo pšenice, pšenica je prišla v mlin in z njo so bili zmleti tudi bankovci. Neka gospa v Chicagu je prodala starinarju več starih knjig. Prepozno se je spomnila, da je pred dolgim časom v te knjige varno spravila lepe prihranke. V Belgradu je nekoč smatral slavnjačo za prvovrsten tresor. Ko pa je hotel prešteti 40.000 din, je našel le prah, ki so ga molji pustili za seboj. V Novari je nekoč spravil denar v senik. Žena je nič hudega sluteč s senom dala osličku tudi denar, ki je romal neusmiljeno skozi osličkov želodec.

Krvava zgodba

L. 1892. je sanjal poročnik Ilija Konstantinovič v neki trdnjavi, da je pod velikim stolpom dragocen zaklad, ki ga lahko dvigne oni, ki poškrbpi zemljo z moško srčno krvjo. To ni, tako je sanjal, nič nevarno; pri zakladu je tudi čarobno sredstvo, ki mrtve zopet oživi. Poročnik Ilija je zapal svojo skrivnost nekemu tovarišu. Domenila sta se, da ga bo ta naslednjo noč na mestu, ki ga je videl v sanjah, zabodel v srce. Načrt je bil izveden, revež je celo noč iskal zaklad in čarobno sredstvo, toda zaman. Nazadnje se je revežu skoraj zmešalo. Ravno zato ga je sodišče milo sodilo.

Vstopi in poišči srečo!

V Texasu je pes odkril tajni zaklad. Vsako jutro zaporedoma je odšel od hiše in ni pustil nikogar, da bi mu sledil. Čez nekaj ur se je vsak dan vrnil z bankovcem v gobcu. Očividno je našel skrivališče kakega gangsterja, ki ga je vsak dan olajšal za bankovec. — V mestu Nirvo je gospodar opazoval svojega psa, kako je kopal jamo za kost. Nazadnje pa ni frčal med Neronomimi zadnjimi nogami le pesek, ampak tudi zlatniki. Bilo jih je za 50.000 lir. — V Kopenhagenu je opazoval neki deček ptiča, ki je hodil skozi luknjo v zidu v klet. Zanimalo ga je, kam gre in je pogledal skozi luknjo. V zidni votlini je našel branišno knjižico za 6000 kron.

Dediči se pravdajo za zaklad

Pred leti so našli delavci v Parizu 5000 zlatnikov in oporoko kravarja francoskega kralja Ludovika XIV. Pa niso imeli nič od najdbe. Na mah se je priglasilo nič manj kot 300 kravarjevih dedičev. — Leta 1759. so Angleži napadli kanadsko trdnjavo Quebec. Francoski poveljnik

mesta je takoj zakopal v zemljo vojaško blagajno, opisal mesto, kjer se nahaja v posebni listini, ter jo na nekem drugem mestu prav tako zaupal zemlji. Lastnik tistega zemljišča je šele leta 1910. našel listino, ko je kopal vodnjak. Toda še preden je bil zaklad sam dvignjen, so se javili kot upravičenci zaklada kanadski fiskus, francoska država, poveljnikovi dediči in mestna občina. Spustili so se v pravdo. Ko je bil zaklad dvignjen, so bili pravnih stroški že višji, kakor je znašal zaklad sam. Končno so se pravdali le še zato, kdo bo poravnal sodne stroške.

»Ta neumnost!«

Nečak nekega bogatega starinarja v Rimu je zaman iskal glavni del stričeve zapuščine. V neki sobi, polni stare šare, je bil tudi mavčni odlivek znanega »metaleca diska«. »Ta neumnost,« je zagodel in je zagnal kip po sobi. Od kipa se je odlomila roka, iz nje pa so se vsipali zlatniki in drugi dragoceni predmeti, vredni 400.000 lir. Drugih zakladov ni našel. Dedič je hišo prodal. Kupil jo je neki antikvar, ki jo je zopet preiskal. Na dvorišču je našel kup dragocenih marmornatih fragmentov. Med njimi je našel tudi sloviti Michelangelov kip »Orfej«, za katerega je dobil mnogo več, kakor pa je dal za celo hišo.

Tudi repa je nekaj vredna

Na zemljišču, ki je bilo nekoč last opatije Cysioing, so med francosko revolucijo zakopali dragocene zaklade raznih francoskih in plemiških rodbin. Sedaj je bilo zemljišče last nekega flamskega kmeta. Ni še dolgo tega, ko se je pri tem kmetu zgasil mž, ki je odkril mesto, kjer se nahaja zaklad. Zgodilo pa se je nekaj neznašljivega. Kmet je zmigal z rameni in rekel: »Kaj, moje njivo bi radi razkopali in mi pokončali lepo repo? Še na misel mi ne pride, da bi kaj takega dovolil.« Tudi pozimi, ko so repo že pospravili, je ostal pri svojem sklepu. Zaklad je ostal nezakopan.

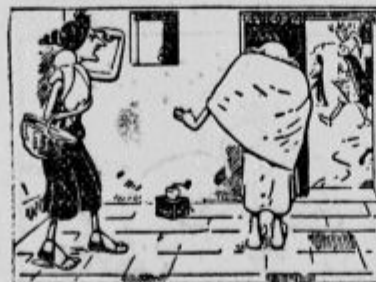
Žena ve za zaklad

V srednjem veku se je angleška krona rada posluževala pomorskih roparjev za izpodkopavanje španske pomorske moči. Nekega dne je španska vojna ladja ujela slovitega morskega roparja Blackbearda, o katerem se je širil glas, da je na nekem antilskem otoku zakopal neizmerni zaklad naropanih dragocenosti. Trdo so ga prijemali, da bi izdal svojo skrivnost. Vse je bilo zaman. Ropar ni hotel izdati zaklada. »Vprašaj mojo ženo,« je ves izmučen siknil španskemu admiralu, ko je ta znova silil vanj z vprašanji. »Pravijo, da imaš tri žene,« je odgovoril španec. »Katero naj vprašam?« Morski ropar se je nasmajal. »Tri žene?« je sopesl. »Štirinajst jih imam.« Nato je izdihnil.

Pozabljeni Sokrat

1.

2.

3.

4.

1. Spet Sokrata Ksantipa hruje, naj da denar za prve nuje, in nad študente gnev se njen obrača: poslušaj vsak modrost, a nič ne plačaj!

2. »Neumna baba,« Sokrat odgovarja, ki le s snovijo ničeve se ukvarja. »Še dušo včasih v mislih mi imej, saj noč in dan ti pravim le o njej!«

3. »Sicer pa nosim zate poslaščico, tu v žepu mastno kransko klobasico! Ojoj, pozabil sem med tem na to, da jo pobral moj pes je za menote!«

4. »Joj!« to razjari dobro gospodinjico, pograbi metlo, lop! lop! čez šrepijnjo. A filozof zavzdihne: »Mislec pravi, i buško mirno potrpi na glavice!«

SLOVNIČA

V drugem gimnazijskem razredu imajo slovnico. Profesor navaja dijakom zglede za prehodno in neprehodne glagole.
»Povejte mi, Majda, kak prehodni glagol?«
»Kihati.«
»No, Majda, kako morete vendar reči, da je kihati prehodni glagol?«
»Je. Kihavica je nalezljiva in prehaja od človeka na človeka.«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L. 1.—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Lekarniško laborantjino
ki čisti in pospravlja lekarno in opravlja tudi razna hišna dela, sprejemem. Starost okrog 30 let. Nastop čimprej. Ponudbe z natančno navedbo dosežanj opravil in služb na lekarno na Vrhniki.

Knjigoveza

z mojstrskim izpitom za stalno delo iščem za takoj. Ponudbe s točnimi podatki o dosežanjem delu na podružnico »Slov.« v Novem mestu pod sifro »Mojster« št. 352. b

Skromno dekle

ki ima rada otroke in voljo do dela, sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 393. (b)

Služkinjo

za vinogradna dela, pridno, pošteno, sprejemem na stalno mesto. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prehrana« št. 180. (b)

Kuharico

staro 30—40 let, samostojno, večič, sprejemem k 2 gospodoma. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Samostojna kuharica« št. 275. (b)

Perfektno kuharico

iščem za prvi februar. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zmožna« 380. b

Štiričlanska družina

na deželi, blizu cerkve, išče pošteno, pridno in izurjeno služkinjo, srednje starosti, ki bi opravljala vsa hišna dela. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 359. (b)

Hlapca

pridnega, vajenega kmečkih del, sprejemem takoj. Ljubljana VII, Vodnikova 50. (b)

Služkinjo

za vsa hišna dela, večič, kuhanja, sprejemem takoj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 395. (b)

Služkinja

poštena in pridna, večič, kuhanja, dobi zaposlitev takoj. Pod Rožnik, Cesta V. št. 35. b

Metlarja

dobro izvežbanega pokrivača in dve šivilji za šivanje metel takoj sprejemem. - Zupančič Iv., tovarna metel, Ljubljana, Kersnikova 8. b

Čevljar, pomočnika

za popravilo sprejme Lovro Mulej, čevljarstvo, Ljubljana - Franciškanška ulica 8. b

Natakarico

z kaveljo takoj sprejemem. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 414. b

Kupimo

Rabljeno pohištvo

kompletne spalnice, posamezne komade pohištva, otroške postelje in druge predmete stalno prodaja in kupuje Nova trgovina »Ogled«, Mestni trg št. 3. k

Krava s teletom

naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 441. j

Dobra krava mlekarica

naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 452. j

Živali

Psiček

foxterler »Heinel« se je zatekel. Prosimo, oddajte ga proti nagradi g. Ant. Zalokarju, strojno podjetje na Trati ob meji.

Kravo

z drugim teletom prodam. - Kozarje 16 pri Dobrovi.

Krava s teletom

naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 441. j

Dobra krava mlekarica

naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 452. j

Stanovanja

Oddaje:

Enosobno stanovanje
dobi, kdor posodi 20 do 30.000 lir. Varnost vknjižba na desetkratno vredno hišo v Ljubljani. Ponudbe pod »Vrtnice« in obresti po dogovoru 368. upravi »Slov.«

Lepo garsoniero

oddam takoj. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Slovenaki« št. 353. c

Opremljeno stanovanje

družinsko enosobno oddam z 2. februarjem solidni stranki. Doplil v upravo »Slov.« pod »Solliden« št. 406. c

Iščemo:

300 lir nagrade

dam za komfortno, svetlo, trisobno stanovanje s kabinetom, plin, lepa kopalnica, v novejši hiši, ne daleč od centra, za čimprej. - Ponudbe pod: »Slovenka brez otrok 611« št. 451 na upravo lista.

Prodamo

Diesel motor

8 KS, tovarn. nov, ugodno prodam. Martin Krel, Novo mesto.

Otroški voziček

globok, in stare moško kolo naprodaj. Kupim stalni stroj. Marenčičeva št. 3, Zorc. l

Harmoniko

(Hohner) dobro ohranjeno, prodam. Tovarniška ulica 16. l

Fige za žganjekuho

dobite najceneje pri Ant. Krisper, Coloniale, Ljubljana, Tyrševa c. 21. l

Fige in brinje

za žganjekuho ima stalno na zalogi Ivan Jelacnik, Ljubljana - Askerčeva 1. l

Slamoreznico

10 col veliko, v najboljšem stanju, prodam. J. Mikuš, Šmarje-Sap št. 9. (l)

Prodaj

dve rabljeni železni pečici. Bezenškova ul. 32, visoko pritličje. (l)

Tople gredice

kompletne, z lahkim betonskimi okni, lahko obložene z lesom, kopalne banje, pralna korita, ima na zalogi Jos. Cihlar, cementni izdelki, Tyrševa cesta 69. (l)

Kuhinjsko opremo

novu, ugodno prodam. - Babnik, Dolnice 16, Ljubljana VII. (l)

Komat

kompletan, lahek, luksuzne izdelave, za kočijo, prodam. Rožna dolina c. III, št. 9, I. nadstr. (l)

Železni gašperček

in komplet, violino prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod 404. (l)

Nova kuhinjska oprava

ugodno naprodaj. Gerbičeva ulica 25, Kolesarjeva, Trnovo. (l)

Črno moško obleko

za srednjo postavo prodam. Krojaški salon Slapar, Šmartinska cesta 8. (l)

5 železnih oken

novih, za tople gredice, prodam. Velikost 150x80 cm. Vprašati: Križevniška ulica 3. (l)

Prodaj

dober klavir in kovček gramofon za 2000 lir — ugodno. Naslov v upravi »Slov.« pod 409. (l)

Električni pianino!

črn, skoraj nov, v prvovrstnem stanju z okrog 150 novih, raznovrstnih plesnih in drugih komadov takoj naprodaj zaradi bolezn. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Skoraj zastoj« št. 409. (l)

Harmonike

vseh vrst, nove in rabljene, dobite pri »Prometu«, nasproti križanski cerkve. Tel. 43-90. l

Smučarske potrebšline

sanke, otroške vozičke, dvokolesa, kupite najceneje in najugodnejše pri tvrdki »Tehnik« Banjal Josip, d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 20. l

Prodaj

konjsko vprego in 50 m strešnih cevi v dobrem stanju. - Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod »Ugodno« št. 435. l

Kopirni aparat

nov, vsestransko praktičen za filme in plošče, do 15x18 cm velikosti, po cenii prodam. I. Brajdih, Ljubljana, Jarše 66. l

Ajdove pleve

in »Sakoo« plug št. 6, 5e dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 447. l

50 m² bukovih parketov

prvovrstnih, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 449. l

Prodaj:

lesteneč, okrasni namizni prt, lep akvarij z ribicami, federmodroc, oljnat sliki, dve polici za v klet. Ogled od 2 do 5. Novi trg 1-I., desno. l

Sobe

Oddaje:

Prazno sobo v centru
podstrešno, oddam eni osebi. Ogled od 16.—17. ure. Naslov v upravi lista pod št. 408. (s)

Opremljeno sobo

oddam takoj solidni gospodini ali gospej. Gradisce 8 b, parter, levo.

Sobo

z dvema posteljama in souporabo kuhinje oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 432. s

Filatelija

Pravi filatelisti

znamk ne tepijo! Edina in polno vredna znamka je brez prelepke Zbirajte v vložnih albumih najboljše kvalitete — Jol —, ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 4.

Filatelisti pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

ALI STE SE ŽE NAROČILI NA KNJIŽNO ZBIRKO „NAŠA KNJIGA“ III. LETNIK (1942)

BOGAT SPORED — NIZKA NAROČNINA!

Prvo polletie (do junija) obsega tri knjige:

1. Andrea Majiochi: **Kirurgovo življenje**
Svetovno znana knjiga velikega kirurga, ki ni ne povest, ne roman, ne znanstveno delo, temveč vsak-ga nekaj. Čudovita odkritja in doživetja, ki so srebrnato velike in male vsakdanje drame v operatorski umetnosti, največji rešiteljci človeških bolčin.
Izide februarja. 300 strant.
2. Mile Budak: **Ognjišče** I. del. 400 strani. **Izide aprila.**
3. Mi'e Budak: **Ognjišče** II. del. 400 strani. **Izide junija.**
Ta veličasten roman kmečkega življenja iz Like je po svoji osnovi in vsebini največje in najpomembnejše leposlovno delo, ki je bilo v zadnjem času napisano na Balkanu in ima le malo tekmecev v vsej evropski literaturi.

Naročite se lahko na **vezane** ali **broširane** izvede. — Naročnina za vse tri knjige je: za **broširane L. 84**— (mesečni obroki po L. 14.—) za **vezane L. 102**— (mesečni obroki po L. 17.—) Zadnji obrok mora biti plačan 1. junija.

Program in naročilne pogoje za drugo polletie (od julija do decembra) bomo objavili maja.

Knjige bodo izbrane izmed sledečih avtorjev: Janez Jalen: OGRAD, Franc Werfel: MUŠA DAG, Jan Cep: DOM KLICE, Annie Vivanti: NAJA TRIPUDIANS, Charles Dickens: MALA DORYL. — Zahtevajte prospekt „Naše knjige“ za III. letnik, Založba „NAŠA KNJIGA“, Ljudska knjigarna v Ljubljani, Pred Skofitjo 5. Tel. 25 29

Pouk

Gdč. Ksenija Kušej
operna in koncertna pevka, prične s poukom solopetja po znani staro-italijanski metoda go. Rado-Daniell. Naslov: Gradisce št. 8a, II. nadstr. u

Instrukcije

daže višješolec. Ponudbe pod »Uspeh« št. 280 na upravo »Slov.« u

Osmošolec klas. gimnazije

odličnjak, išče instrukcije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 378. (a)

Denar

Vse denarne in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na:

Rudolf Zore

Gledališka ulica št. 12. Telefon 13-10.

Večji mlin

s stalno vodo, na prometnem kraju, išče družabnika. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 371. (k)

Objave

Gimnastična šola

Milene Govekarjeve v Valvazorjevi ul. sporoča svojim gojenkam: ako so hišna vrata zaklenjena, pozvonite dvakrat. o

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C. 35 ZAHTEVAJTE CENIK

† Naznanjamo vsem sorodnikom in znanec žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš ljubljani soprog, oziar oče, stari oče, brat in tast, gospod

Muzlovič Jožef

kovač dr. ž. zel.

Pogreb dragoga pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 19. januarja 1942 ob pol treh popoldne iz kapelice sv. Andreja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. januarja 1942.

Zalujoča rodbina MUZLOVIČ-SKODLAR

Zahvala

vsem, ki so izkazali naši pokojni mami, stari mami, prababi, teti in tačči, gospe

Mariji Černe roj. Bergant

zadnje čast in spoštovanje. Posebno zahvalo domačemu gosp. župniku, Marijini družbi in ostalim za tolažilne obiske med boleznijo, vsem darovalcem vencev, prijateljem in znanec, ki so pokojno mamo v tako obilnem številu krpili in molili za pokoj njene duše ter jo tako častno spremili k večnemu počitku. Bog naj plača vsem skupaj! — Sveta maša zadošnica bo darovana v ponedeljek 19. januarja ob 6.30 v trnovski cerkvi.

Ljubljana, dne 16. januarja 1942.

MICKA IN MANCA por. STRESEN v imenu sorodstva.

Zahvala

Prisrčno in iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z obiski in s tolažilno besedo lajšali trpljenje naši pokojni dragi mami v njeni dolgi boleznii; vsem, ki so ji ob smrti izkazali zadnje čast in v tako velikem številu spremljali njeno telo na zadnje prebivališče ter molili za pokoj njene duše. Iskrena hvala tudi za poklonjeno cvetje.

Prav posebno pa smo hvaležni čč. duhovščini za vso duhovno podporo, ki so jo nudili naši pokojni mami; dalje se iskreno zahvaljujemo gg. zdravnikom dr. Graparju in dr. Peršiču, ki sta ji nad vse požrtvovalno lajšala bolečine. — Vsem bodi Bog velik plačnik!

Sv. maša za pokoj duše naše pokojne mame bo v četrtek, dne 22. januarja ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1942.

Smersujevi

Po Vaši želji Vam izdela

KNJIGOVEZNICA

Ljudske tiskarne

v Ljubljani

Kopitarjeva 6/II

v svoji žrtalnici razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi Istopako izvrši tudi vsa druga knjigoveška dela posebno razne vezave od preprostih do razkožnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje danskih torbic, pa-ov, denarnic in drugega usnjeneega galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih tazonah.

CENE SKRAJNO NIZKE. POSLUŽITE SE!

Zahvala

Vsem, ki ste spremili našo ljubljeno sestro

Ivano Prek

na njeni zadnji poti, jo pokropili in molili zanjo, naša najtoplejša zahvala.

Sveta maša zadošnica bo brana v soboto, dne 24. januarja, ob 7 zjutraj v trnovski župni cerkvi.

Ljubljana, dne 18. januarja 1942.

Zalujoči sestri in brata.

Umril nam je stric, brat, gospod

Toni Hladnik

po kratki in mučni boleznii, previden s tolažili svete vere, v starosti 28 let.

Kamnik pri Preserju, dne 15. januarja 1942.

Zalujoči

Anton, oče — Jože in France, brata Ančka, Angela in Ivana, sestre

Službe**Istejo:****Šivilja perila**

z mojstrskim izpitom išče zaposlitev. Gre šivat tudi na dom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 146. a

Vesten cerkovnik

neporočen, 39 let star, zaradi sile razmer išče službo na večji župniji ali kot sluga, da preživi sebe, očeta in dve sestri. Priporoča ga tople tudi njegov župnik. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Cerkovnik« št. 268. a

16 letno dekle

išče službo za pomoč v kuhinji in trgovini, z enoletno prakso. Naslov v upravi »Slov.« št. 308.

Ujenci

Sedlarskega vajenca sprejme Viktor Klesnik, Poljanska cesta 49, Ljubljana. v

15 leten fant

pošten, se želi izučiti mehanike obrti. Naslov v upravi »Slov.« št. 333. (v)

Mizarskega vajenca sprejme Ivan Rojc, mizarstvo, Pavšičeva ul. 29, Ljubljana VII. (v)

Mizarskega vajenca sprejme Svetek, Karlovska cesta 1. (v)

Mizarskega vajenca sprejme takoj. Tovarna Malenšek, Celovška cesta 258, Ljubljana VII. v

Trgovskega vajenca z dovršenimi 3-4 razredi srednje šole sprejme trgovina z mešanim blagom v Ljubljani. Pismene ponudbe upravi lista pod šifro »Pošten« št. 445.

U najem

Vilo v centru, komfortno, s centralno kurjavo, nasproti cerkve sv. Krištofa, oddam v celoti v najem z garažo in podkletenimi prostori, uporabnimi za skladišče. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 323. (p)

Velik zelenjadni vrt vzamem najm. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vrt« št. 390. (n)

Lokal s stanovanjem ali brez, oddam takoj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 418. č

Lokal z moderno izlozbo, poleg Figovca, takoj oddam. - Informacije daje I. Knez, Gosposvetska cesta št. 1, dvorišče.

Delavnico veliko, suho in svetlo, z industrijskim tokom, v bližini glavnega kolodvoza, oddam za čisto obrt. Telefon v hiši. - Pismene ponudbe na upravo lista pod šifro: »Mirna obrt« št. 444. s

Posestva

Stavbeno parcelo 1957 m², zraven kolodvoza Novo mesto, po primerni ceni prodam. Naslov v poslovalni upravi »Slovenca« pod št. 340.

Parcelo ca. 4.400 m², blizu Zdobrovo, prodam. Naslov v upravi »Slov.« št. 436.

Parcelo prodam v Zalogu, 2.300 m², pripravno za stavbo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 437. p

Vilo ali hišo novejšo zgradbo v ljubljanskem predmestju ali bližini od 500 do 700 tisoč lir, kupim brez posredovalca. - Pošljite samo resne ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Deželan« št. 442. p

Pohištvo

Modroce patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan tapetnik Ljubljana, Mestni trg 13

Po ugodni ceni prodam preprosto pohištvo (samostanska soba). Poizve se v gostilni »Kaverna«, Vilharjeva cesta 43. (s)

Ženitbe**Obrtnik**

dobro situiran, želi znanja z boljšim dekletom v svrhu ženitve. Starost 17 do 21 let. Ponudbe samo s sliko, ki se na zahtevo vrne, upravi »Slov.« pod »Tiha sreča« št. 328. z

Avto-motor

Oblastv. koncesionirana **šoferska šola I. Gaberšček** bivši komisar za šoferske izpite Kolodvorska ulica št. 43 Telefon št. 28-28. Izpit se lahko polaga že z 15. letom.

Nakup in prodaja avtomobilov, tovornih in osebnih ter motociklov. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. f

Knjige

Srbske, hrvaške in druge novitete dobite vedno v Mladinski zalozbi, Stari trg 30. Tu se dobijo tudi »Jol« albumi.

Razno**Cvetličarno**

sem odprl na Tyrševi cesti 9 (prej Vatovac) ter nudim cenjenim odjemalcem raznovrstno cvetje, šopke, vence in lončnice. Se priporočam Ivo Čeh, Tyrševa 9 - Gasliška 14.

Važno kulturno poslanstvo dobre in cenene knjige dostopne vsem slojem našega ljudstva vrši

»Slovenčeva knjižnica«

ki izhaja redno vsakih 14 dni v lepi umetniški opremi
VSAKA KNJIGA SAMO 5 LIR

V nekaj čneh izide:

HUGO WAST:

Zlato večnega juda

Roman. Iz španščine prevedel M. Javornik. Zunanja oprema V. Kremžar
Wast spada med največje sodobne argentinske pisatelje. Njegov roman o zlatu in judovstvu je pisan tako življensko in pretresljivo, da čitatelja naravnost preseneti. V tej borbi velikih judovskih bančnih magnatov za zavojevanje sveta roman odkrije mnogo stvari in jih nam stori jasne. Seznan nas pa tudi z različnimi judovskimi skrivnostnimi obredi in vso njihovo organizacijo. Roman je veličastna slika denarnega sveta, plemenite ljubezni, ki proti zlatu z močjo milosti prevlada narode. Zato se roman tudi zaključuje z veličastno apoteozo evharističnega kongresa v Buenos Airesu leta 1935.

5 Lir

Do konca januarja bodo izšle še tri knjige:

RIDER HAGGARD:

Družina v ledeni dobi

Povest - Prevedel A. Anžič

Podnaslov te povesti je »Zgodba o početkih človeštva«. Z razkošno domišljijo in napetostjo opisuje ta slavni ljudski pisatelj čase pred davnimi tisočletji — ledeno dobo —, ko se je moral človek boriti proti ledenikom, lednim bogovom in vedno večjim mrazom, da si je obdržal svoje življenje. Vsa zgodba se suče okoli poglavarja rodu Uvija, ki se za svoje ljudi plemenito bori in žrtvuje. Povest pa je obenem tudi prikaz prvotnega razvoja človeške civilizacije.

5 Lir

JOŽA LAVRENCIČ:

Tonca iz lonca

Mladinska zgodba iz starih časov. Oprema in slike v knjigi V. Kremžar
Da ne bi bila mladina v Slovenčevi knjižnici prikrajšana smo zanje že izdali prelepe pravljice Božene Némceve. Sedaj pa bo izšla zanje krasna, s slikami opremljena povest znanega mladinskega pisatelja Lovrenčiča. Ta zgodba, pisana v klenem domačem jeziku, in na način, ki je za mladega bravca najbolj privlačen, pomeni veliko pridobitev v našem mladinskem slovstvu. Pa tudi odrasli se ne bodo mogli oteti njenega čaru.

5 Lir

RIDER HAGGARD:

Dekle z biseri

Povest iz Neronove dobe. Priredil Ivan Čampa. Zunanja oprema Z. Beranek

Na željo številnih naročnikov bomo izdali v novi priredbi znamenito Haggardovo povest Dekle z biseri, ki je v prvi izdaji že zdavnaj razprodana. V njej je kakor v malokateri slični knjigi dan veren in slikovit opis iz prvih krščunskih časov. Posebno pretresljivi so dogodki ob obleganju in padcu Jeruzalema, igre v amfiteatru in dr. Knjiga je že v tisku in v kratkem izide.

5 Lir

Drugo polovico »Slovenčeve knjižnice« bomo začeli s povestjo Janeza Jalena!

Znamenita povest pisatelja Tropa brez zvoncev JANEZA JALENA:

Ovčar Marko

Povest, katere dejanje se vrši v planinah, bo ilustrirana. Izide že 15. februarja!

Kdor želi imeti knjige Slovenčeve knjižnice vezane v platno doplača za vsako knjigo 6 Lir.

Nekaj izvodov vsake knjige izide tudi tiskane na linem antičnem papirju in so vezane v platno. Tak izvod velja 20 LIR.

Slovenčeva knjižnica v Ljubljani
Kopitarjeva ulica 6.

Zahvala

Vsem, ki ste spremili našo ljubljeno hčerko, sestro in teto, gospo

Franciško Černic roj. Ahlin

vdovo po stavbeniku

na njeni zadnji poti k večnemu počitku, in ki ste jo tolažili in obiskovali ob njeni bolezni, naša najpriskrnejša zahvala.

Ljubljana, Dravlje, dne 17. januarja 1942.

Žalujoči sorodniki.

Zahvala Za premnogo dokaze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob težki izgubi naše ljubljene matere, stare matere, tate, tete in sestrične, gospe

Marije Trnkoczy pl. Zaszkal

vdove po lekarnarju

se tem potom najlepše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, ljubljanskemu zvonu, vsem darovalcem cvetja, ter vsem, ki so drago pokojnico spremili na njeni poslednji poti. Sveta maša zažalostna bo darovana v ponedeljek, 19. jan. ob 8 v stolnici.

Ljubljana, 18. januarja 1942.

Žalujoči ostali.

Po odredbi

Visokega Komisarja za Ljubljansko pokrajino

v Službenem listu z dne 3. januarja 1942 so prešla vsa zavarovanja s 1. januarjem 1942

SPLOSNE ZAVAROVALNE DRUŽBE
„JUGOSLAVIJA“

v Ljubljanski pokrajini na

ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI
(NARODNI ZAVAROVALNI ZAVOD)

Za primer škode jamči ta Zavod, ki je eden največjih v Evropi, s svojimi milijardnimi rezervami.

Zavarovanci bivše »Jugoslavije« so po zakonu obvezani plačati dolžne premije in v bodoče zapadle pre, mije temu Zavodu.

Po odloku Generalnega Ravnateljstva so zavarovanci na življenje bivše Splošne Zavarovalne Družbe »Jugoslavije« odslej deležni soudeležbe na letnem dobičku Zavoda.

Pojasnila daje

ISTITUTO NAZIONALE DELLE ASSICURAZIONI

GENERALNO ZASTOPSTVO V LJUBLJANI

Ulica 3. maja št. 11 — tel. št. 25-71

REUMATIZZATI REVMATICI

Fate regolarmente la vostra cura di

URODONAL

Eviterete: in boste preprečili: Dolori, Sciatica Bolečine, lshias (bolečine v kolku), Emicrania, Obesità Zjutraj in zvečer ena žličica Urodonala v malo vodi

Un cucchiaino de caffè mattino e sera in un po' di acqua

PRODUZIONE ITALIANA ITALIJANSKA PROIZVODNJA

È UN PRODOTTO DI FAMA MONDIALE URODONAL È PROIZVOD SVETOVNEGA SLOVLA

Aut. Pref. Milano 1938 del 31-1-38

Oglase za Italijanske časopise sprejema uprava »Slovenca«